

מרכז שניידר לרפואת ילדים בישראל
مرکز شneider لحمل الأطفال في إسرائيل
Schneider Children's Medical Center of Israel

מרכז שניידר לרפואת ילדים
100 שנה
הכי טובה למשפחה

עיתון מרכז שניידר לרפואת ילדים
גיליון 49 • ספטמבר 2017

פאזל

עושים שיקוף
למערך הדימות

עמ' 12-13

עובדות ועובדים יקרים,

שנה חדשה היא זמן ראוי להתחלות חדשות - כמו גם להתנעה מחודשת של מהלכים ופרויקטים, המלווים אותנו מזה זמן. ראשית אני מבקש לברך את מנכ"ל כללית החדש, נועז בר ניר, ולאחל לו בשמי ובשם משפחת מרכז שניידר, הצלחה רבה בתפקיד. באותה נשימה, תודה ואיחולי הצלחה למנכ"ל היוצא, אלי דפס. מרכז שניידר לרפואת ילדים הוא חלק בלתי נפרד מכללית, ארגון הבריאות הגדול והמוביל בישראל. הצלחתנו היא חלק מהצלחתה של כללית - ולהפך.

השנה החולפת הייתה מאתגרת בהיבטים רבים. האתגרים הללו ממשיכים עמנו אל השנה החדשה - החל מעבודות הבינוי שנכנסו להילוך גבוה, וכלה בעומס הגבוה שנוצר במערך ההמטולוגי-אונקולוגי בעקבות המשבר בבית החולים הדסה. משבר זה השפיע על מערכת הבריאות כולה ועל מרכז שניידר בפרט, שכן קלטנו עשרות ילדים ממטופלי הדסה ואנו נותנים להם ולמשפחותיהם מענה, בתנאי עומס לא פשוטים. אני מבקש להודות לכם, העובדים מכל הסקטורים - רופאים ואחיות, עובדים סוציאליים ועובדי מנהל - על ההירתמות המהירה, ההיערכות, השירותיות ושיתוף הפעולה למען הילדים החולים ובני משפחותיהם. הוכחנו שוב, בפעם המי יודע כמה, שכאשר מדובר בילד חולה, התשובה "לא" אינה קיימת בלקסיקון שלנו.

המקצועיות והמחויבות של הצוותים שלנו ממשיכה להוות את ליבת האיכות בטיפול בילדים החולים. השנה רשמנו שיפור ניכר ומשמעותי במניעת זיהומים בבית החולים, ובפגייה ירד שיעור הזיהומים כמעט לאפס. זו דוגמה מצוינת לתוצר של עבודת צוות מעולה, וזה מה שמאפשר לנו להעניק את הטיפול הטוב ביותר למטופלינו הצעירים.

העשייה המחקרית של אנשי שניידר ממשיכה לשבור שיאים, עם עשרות רבות של מחקרים, פרסומים ומאמרים, התורמים לעולם הרפואה וממצבים את בית החולים שלנו כמרכז ידע מוביל ומצטיין. מחקריהם של פרופ' רענן שמיר (בנושא צליאק) ופרופ' משה פיליפ (לבלב מלאכותי) מייצגים היטב את העשייה הזאת, המהווה מקור גאווה לכולנו. ברכות גם לד"ר אורית ויסבורד-צינמן ולפרופ' חנה תמרי שקיבלו מענקים על מחקרים חדשניים. כל הכבוד!

אנו מצויים בתקופה של "חילופי דורות", שבמהלכה אנו נפרדים מאנשי צוות ותיקים ומקבלים בברכה את מחלפיהם. תודה לכל אלה שנתנו את מיטב שנותיהם לבית החולים שלנו, במקצועיות ובמסירות: פרופ' אלחנן בראון, מנהל היחידה לאורתופדיה, שעבר לתפקיד חדש ב"שיבא"; מהנדס בית החולים יצחק גרבשטיין שפרש לגמלאות; מנהלת המעבדות ד"ר ענת בן דור, שעברה לתפקיד בכיר בכללית; ולכל יתר הפורשים. וכמובן, ברכת הצלחה לבעלי התפקידים החדשים!

אנו נכנסים לשנה העברית החדשה בתנופת עשייה. כחלק מיישום התוכנית האסטרטגית של בית החולים, נפתחו לאחרונה מרפאות מולטידיסציפלינריות מתקדמות - מרפאות שלד, ריור ונע"ם, שעליהן תוכלו לקרוא בגיליון זה.

אנו ממשיכים, כאמור, לקדם את הקמת המבנה החדש של מרכז שניידר - ותודה לכולכם על ההבנה והסבלנות. חשוב שנזכור, שאי הנוחות תחלוף, ובמקומה נהנה כולנו מסביבת עבודה חדשנית, נעימה ומרווחת לנו ולמטופלינו. מרכז שניידר - הבית שלנו - משתדרג ומכפיל את גודלו, וההשקעה בו תשתלם לכולנו.

ולסיום, חג שמח ושנה טובה לכם ולבני ביתכם - שתהא זו שנה של בריאות איתנה, של הגשמה אישית ושל הצלחה בכל מעשי ידיכם.

שלכם,

פרופ' יוסף פרס

אפשר לבנות על זה!

פרויקט בניין האשפוז החדש של מרכז שניידר נכנס להילוך גבוה: עבודות הפיתוח והתאמות התשתית, שמטרתן הכשרת השטח והסביבה להקמת המבנה החדש, הסתיימו ממש לאחרונה, ובמסגרתן נסלל שביל גישה חדש לקמפוס וניטעה שדרת עצים לאורך שביל הגישה, על בסיס עצים ותיקים שהועתקו ממקומם הקודם. כבר עתה מתבצעת יציקת היסודות לבניין האשפוז, כחלק מעבודות הבסיס לשלד המבנה. אחד השלבים המשמעותיים בבניית היסודות הוא יציקת שני אלמנטים המכונים בעגה המקצועית "רפסודות" או "דוברות ביסוס", ומהווים בסיס עיקרי שעליו ייבנה הבניין. אלמנטים אלו כשמים כן הם - בזמן ההכנות ליציקה נראה כאילו מישהו בנה מעין דוברה, אותה ביקש להשיט על גבי החול... מייד לאחר מכן הוחל בבניית קומות הבניין, שיתנשא לגובה של שבע קומות במפלסים זהים לבניין הקיים ואמור להכיל מחלקות אשפוז, מרפאות ופונקציות נוספות. במקביל שוקדת בימים אלו הנהלת בית החולים, יחד עם מנהל הבינוי של כללית, על סיום התכנון המפורט לצורך הוצאת מכרז עבודות הגמר והמערכות. עבודות הגמר יכללו את בניית המחלקות, המרפאות והשטחים הלוגיסטיים עם הצבת רף גבוה וייחודי של עיצוב חוץ ופנים, תוך שמירה על פונקציונליות ופשטות התפעול. במקביל לפרויקט זה מתבצעות עבודות שיפוץ גם במבנה הקיים של בית החולים. בקומה השישית מתקרב לסיומו שיפוץ מכון הגסטרו שעובר מתיחת פנים משמעותית. עבודות השיפוץ כוללות בין השאר הרחבת המכון ואזור המתנת המטופלים, הוספת חדרי בדיקה, חידוש חדר פעולות, ביצוע התאמות תשתית על פי הנחיות משרד הבריאות והקניית מראה חדש, מעוצב ומזמין לבאי המכון. העבודה בוצעה בשלבים בשיתוף עם הצוות והנהלת המכון, תוך שמירה על הפעילות השוטפת כמעט ללא הפרעה, בכדי למנוע ככל הניתן פגיעה בציבור המטופלים.

לובי הבניין החדש: כך זה ייראה (תמונת הדמיה)

מרכז שניידר לרפואת ילדים
רח' קפלן 14, פ"ת 49202
טל' 03-9253208 • פקס 03-7608398
rshaked@clalit.org.il
www.schneider.org.il

עורכת ומפיקה: ריבה שקד • מערכת: פרופ' שי אשכנזי, חנית סיגור, משכית גילן שוחט, עידית רונן, אתי צור, מורן רודניק, דנה רניק, דלית כהן, שגית טורקניץ, לינור נבו-אלב, לירון קורמן-זרחוביץ
כתיבה, עריכה ועיצוב: שריג רעיונות
צילומים: סטודיו דרור כץ ודוברות מרכז שניידר

עיתון מרכז שניידר
לרפואת ילדים בישראל
גיליון מס' 49
ספטמבר 2017

פאדל

טקס בר המצווה שנערך השנה ביחידה לטיפול נמרץ לב, לילד שעבר השתלת לב ימים ספורים לפני יום הולדתו ה-13

מערך ההשתלות במרכז שניידר: דוקו-דרמה 7/24

בשנה החולפת צולמה בבית החולים סדרה חדשה על השתלות איברים, שבמהלכה תועד סיפורו של נער, שבגופו הושתלה אונת כבד מאביו - אחד מעשרות ילדים מושתלים שקיבלו השנה סיכוי חדש לחיים

הנער מהניתוח, שחרורו מבית החולים וכמובן אחר הצוות הרפואי שטיפל בו וליווה אותו. מאז הקמתו של מרכז שניידר לרפואת ילדים, בוצעו בו כ-500 השתלות לב, ריאה, כבד וכליות בתינוקות, בילדים ובבני נוער, באחוזי הצלחה הדומים למרכזים הרפואיים הטובים בעולם. בשניידר מבוצעים כמעט כל ניתוחי השתלות האיברים בילדים המתקיימים בישראל, והוא נמנה על קבוצה מצומצמת של בתי חולים לילדים בעולם, הערוכים לבצע מספר ניתוחי השתלות איברים במקביל.

השתלת כליה בנער בן 14 וחצי, שסבל כשנתיים מאי ספיקת כליות. במהלך השנה החולפת בוצע בשניידר תיעוד טלוויזיוני של תהליך ההשתלה, לטובת סדרה חדשה על השתלות איברים. צוות הצילום תיעד כבד סיפורו של נער בן 14, שבגופו הושתלה אונת כבד שתרגם לו אביו. הנער צולם במפגש עם הרופאים והצוות הרפואי, בבדיקות המקדימות ובעת קביעת מועד הניתוח. בהמשך סוקר הניתוח שעבר ובמקביל הניתוח של האב, שבוצעו בשני חדרים צמודים. צוות הסדרה עקב אחר ההתאוששות של

בשנת תשע"ז בוצעו במרכז שניידר 37 ניתוחי השתלות איברים בילדים, בכלל זה השתלות כליה, כבד, ריאות, לב וקרנית. בין השאר בוצעה השתלת לב בנער בן 13, ימים ספורים לפני חגיגת בר המצווה שלו שנחגגה לבסוף באירוע מרגש ביחידה לטיפול נמרץ לב. המושתל הצעיר ביותר בשנה זו היה תינוק בן שנה ושבעה חודשים, שבגופו הושתל כבד חדש. את מתנת החיים קיבל גם ילד בן שמונה וחצי, אשר היה מאושפז במרכז שניידר תקופה ארוכה והמתין להשתלת לב שתציל את חייו. ההשתלה האחרונה בשנה החולפת הייתה

חלקים קטנים - זה לא משחק ילדים!

דרמה במרכז שניידר: בפעולת חירום, תוך היערכות מהירה של צוות רב מקצועי, הצילו רופאי שניידר את חייו של איתמר בן הארבע, שהובהל למיון במצב של חנק לאחר ששאף צפצפה של ברווז אמבטיה

איתמר בן הארבע מפתח תקווה הובהל לאחרונה על ידי צוות של מגן דוד אדום לחדר המיון במרכז שניידר לרפואת ילדים, כאשר הוא משתנק ומתקשה לנשום. בדיקה מהירה גילתה את הסיבה לכך - צפצפה של ברווז צעצוע לאמבט, שנתקעה בקנה הנשימה שלו.

צוות המחלקה לרפואה דחופה, בראשותו של פרופ' יחזקאל ויסמן, "נעמד על הרגליים האחוריות" כדי להילחם על חייו של איתמר. בתוך דקות הוזעקו צוותי אף אוזן גרון, הרדמה וטיפול נמרץ לצורך התערבות חירום להצלת הילד. איתמר הועבר במהירות לחדר הניתוח, שם בוצע בו טיפול מציל חיים על ידי ד"ר ערן משיח וד"ר עומר ניב, רופאים בכירים במלר"ד, ועל ידי ד"ר אורי אלקן, רופא מתמחה ביחידה לאף אוזן גרון בשניידר. הפעולה

מהירה של הצוות מנעה הסתבכות וחנק והצילה את חייו של איתמר. לאחר שסכנת החיים המיידית חלפה הועבר הילד, כשהוא מורדם ומונשם,

ליחידה לטיפול נמרץ ילדים בראשות ד"ר אלחנן נחום. בהמשך התייצב מצבו והוא שוחרר לביתו במצב טוב. "אנו חוזרים ומדגישים בפני ההורים, לשים לב ולא לאפשר לילדיהם לשחק עם חפצים קטנים או עם חפצים נשלפים אשר עלולים להיתקע בדרכי הנשימה", הדגיש ד"ר נחום, "זו אמנם תופעה שכיחה יותר בתינוקות ופעוטות, אך עלולה לקרות גם בקרב ילדים גדולים יותר. במקרה שהילד שאף גוף זר, יש להזעיק צוות רפואי או להביאו במהירות לבית החולים".

איתמר מתאושש בשניידר. משמאל: הצפצפה שנשלפה מקנה הנשימה שלו

קיץ שלא יישכח לנערים מושתלי הכליה

משלחת של נערים מושתלי כליה, המטופלים במרכז שניידר, יצאה הקיץ למחנה מיוחד לילדים מושתלים ולילדי דיאליזה, שנערך בארה"ב. המשלחת כללה שלושה בני נוער בגיל 16 ו-17 - סטיבן, בר ואביב - שלוו על ידי מתאמת המושתלים נעמי זנהדלר ופרופ' יהודה רייזמן, נפרולוג בגמלאות שעבד במרכז שניידר בהתנדבות בשנתיים האחרונות. כמי שחי שנים רבות בארה"ב, פרופ' רייזמן מתנדב במחנה המושתלים מדי קיץ כרופא המחנה. נסיעת הנערים מישראל יצאה לפועל בזכות רעיון שלו ותרומה שניתנה ברובה על ידי ג'וזי אייכנגר, יהודיה אמריקנית שהקימה קרן לזכר אחותה רות, שנפטרה בעת טיפול דיאליזה.

המחנה הוקם ב-Frost Valley YMCA, שלוש שעות נסיעה מניו יורק, באזור הררי מיוער מדהים ביופיו, בלב טבע ירוק עשיר בנחלים, מפלים וחיות בר. 600 ילדים - רובם מארה"ב, ספרד, מקסיקו ויפן - נהנו בו במשך שבועיים ממגוון פעילויות חווייתיות ומעצימות. הנערים משניידר פגשו ילדים ובני נוער במצב דומה לשלהם, חלקם מושתלים וחלקם מטופלי דיאליזה, בצד נערים בריאים וילדים בעלי צרכים מיוחדים. ביחד חוו כולם תוכנית עשירה וייחודית שהושתתה על ערכים של כבוד, אחריות ושיתוף, וכללה פעילות ספורטיבית מאתגרת, מחנאות, תחרויות, טיפול בחיות, יצירה ועוד. תודה לפרופ' רייזמן ולאשתו דליה, שאף אירחו את נערי שניידר לשבת בביתם שבניו ג'רזי, ולכל התורמים והאנשים הטובים שאפשרו למסע להתקיים, וביניהם ג'רי האנקוסקי, מנכ"ל Frost Valley YMCA, ופרופ' פרדריק קסקל מבי"ח מונטיפיורי.

כוכב נולד, גרסת שניידר

בני זהבי ממרכז שניידר כיכב כסלאח שבתי בהפקה חדשה ומרשימה של תיאטרון כללית. בני, מנהל מחסן ציוד רפואי בשניידר, שיחק ושר בתפקיד הראשי המחייב של סלאח שבתי המיתולוגי, וזכה יחד עם חבריו להצגה למחיות כפיים סוערות מהקהל.

בהצגה שהועלתה בפני עובדי מרכז שניידר ומחוז דן-פ"ת, נכחה באולם נציגות יפה של עובדי שניידר, שהגיעו במיוחד כדי לראות את בני. כולם חשו התרגשות וגאווה רבה, וההצגה כולה זכתה לתשואות לאור הביצוע המקצועי והמלוטש. מדובר בתיאטרון הבית של כללית, שהפקותיו הן על טהרת עובדי הארגון - מהבמאי, דרך השחקנים והנגנים וכלה בתפאורנים, התאורנים והמאפרת.

בני זהבי, מסתבר, הוא לא רק שחקן מצוין אלא מוסיקאי שעוסק כבר שנים רבות בתחום, ובימים אלה אף מקליט שירים חדשים שיופצו בקרוב לתחנות הרדיו. בהצלחה!

חדש בשניידר: סניף רולדין

שנתחדש: סניף של בית הקפה והמאפה רולדין נפתח במרכז שניידר - נדבך נוסף וחשוב בשיפור השירות למטופלים, למבקרים ולצוות העובדים. הקפה החדש, אחד מסניפי הדגל של רשת רולדין, עוצב ונבנה בסטנדרטים הגבוהים ביותר וממוקם בסמוך למרכז הסטארלייט, בשילוב חצר גדולה ומקורה הפונה אל לב הקמפוס. "הנהלת בית החולים השקיעה רבות בהקמת בית קפה ראוי בשניידר כחלק מחוויית השירות שלנו", אמר אילן שמש, המנהל האדמיניסטרטיבי של בית החולים, "אנו מודים לעמותת 'לדים שלנו' ולהילית גלעד על שיתוף הפעולה בהקמת הסניף שכל כולו לרווחת הילדים, המשפחות והעובדים".

התפריט המגוון כולל מאפים מלוחים ומתוקים, עוגות וקינוחים, כריכים מגוונים, סלטים בהרכבה עצמית וכמובן שתייה חמה וקרה, כולל מיצים טבעיים. עובדי מרכז שניידר נהנים מהנחת פרסונל וממבצעים בהצגת כרטיס עובד.

בטופ העולמי, גם בטניס!

כבוד: ד"ר יעקב כץ, מנהל מחלקת הרדמה ומערך חדרי ניתוח במרכז שניידר לרפואת ילדים, זכה יחד עם נבחרת הטניס של כללית במקום הראשון באלופות העולם של הליגה למקומות עבודה. הנבחרת התמודדה מול קבוצות חזקות מצרפת ופינלנד וניצחה בכל המשחקים, מבלי שרשמה אף הפסד אחד בטבלה. במשחק הגמר, שנערך מול דנמרק, ניצחו טניסאי כללית בתוצאה 4:2. "זהו כבוד גדול להיות חלק מנבחרת איכותית וספורטיבית כזאת", סיכם ד"ר כץ, "כיף לשחק וכיף כמובן לנצח!". בתמונה: ד"ר יעקב כץ (מימין) וחבריו לנבחרת: ד"ר ברק בר זכאי (בי"ח קפלן), ד"ר יוליה ליטביניוק (המרכז לבריאות הנפש בני ברק במחוז דן-פ"ת) וגיל בורמנט (בי"ח גהה).

פורסים ט'רשת לעתיד הילדים

בצעדת מודעות למחלת הטרשת הנפוצה, שהתקיימה ביוזמתה של עמותת MS ישראל, השתתפה קבוצה גדולה של ילדים המטופלים בשניידר, שבלטו בחולצות הירוקות האחדות שלהם עם הכיתוב: "בשניידר פורסים ט'רשת לעתיד ילדיכם". המשלחת הממותגת של ילדי שניידר משכה תשומת לב רבה בצעדה והביאה כבוד רב לבית החולים. המהלך יצא לדרך ביוזמתה של ד"ר אסתר גנלין כהן, מנהלת המרפאה לטיפול בילדים הסובלים ממחלות נוירי-אימונולוגיות במרכז שניידר. שאפו להורי הילדים שנרתמו ברצון לפרויקט, פעלו להשגת המימון לחולצות ולכובעים ורקמו שיתוף פעולה מרגש.

מה קרה? בקרה!

הרפואה, הסיעוד, מקצועות הבריאות, תשתיות, החייאה ועוד, ביצעה הנהלת בית החולים, כשאת הפעילות מובילות טל זילברשטיין, מרכזת תחום איכות ואחראית נהלים, ולילי סמרלי וידבסקי, עוזרת מנהל בית החולים. מרכז שניידר עבר את הבקרה על הצד הטוב ביותר, ובסיכום שהתקיים בפני העובדים הרעיון הבקרים על צוותי שניידר מילות הערכה והתרשמות מהעשייה האיכותית.

בקרת משרד הבריאות, לחידוש רישיון בית החולים, התקיימה הקיץ במרכז שניידר. גם אם מדובר בהליך סטנדרטי המתרחש אחת לשלוש שנים, הרי שחשוב להיערך אליו ולעבור אותו היטב, במיוחד לאור היותו של מרכז שניידר בית חולים לילדים יחיד בארץ בעל רישיון עצמאי ומרכז מצוינות מוביל, שחרת על דגלו סטנדרטים גבוהים של איכות בכל היבטי הפעילות. את ההיערכות לבקרת הרישוי, שכללה בקרים בתחומי

שיתוף חובק עולם

החזון של מרכז שניידר לרפואת ילדים – להעניק טיפול שווה לכל ילד באשר הוא ללא קשר ללאום, גזע או דת – בא לידי ביטוי במגוון שיתופי פעולה, מעבודת צוות של מומחים בתוך בית החולים, דרך פעילות בקהילה לגיוויה השונים ועד לעשייה בינלאומית משותפת עם בתי חולים לילדים ברחבי העולם

שניידר: חלק מחזון אירופאי ברפואת ילדים

רונת סינגר (מימין) בטקס החתימה על ההסכם האירופאי

הסכם שיתוף פעולה בין בתי חולים לילדים באירופה נחתם במפגש השלישי של ארגון European Children's Hospitals) ECHO (Organization), שהתקיים השנה באיטליה. את המפגש אירח בית החולים לילדים Meyer שבפירנצה. רונת סינגר, מנהלת קשרי החוץ במרכז שניידר, חתמה בשם בית החולים הישראלי על ההסכם שמטרתו כינון יחסי שיתוף פעולה ללא מטרות רווח בין הצדדים. ההסכם נועד לקדם את יצירתה של חוקה עבור ארגון בתי החולים לילדים באירופה, במטרה לעודד מצוינות בטיפול קליני בילדים, הגנה על זכויות הילד, הכשרה ברפואת ילדים ומחקר. בצד מרכז שניידר ובית החולים בפירנצה, חברים בארגון בתי חולים לילדים מברצלונה, דבלין, הלסינקי, לונדון, פריז ורוטרדם.

הסינים באים – ומשתלמים בשניידר

החולים פרופ' ג'אנג זונג'. במסגרת הביקור נחתם מזכר הבנות כללי (MOU) בין המוסדות, שבמסגרתו יגיעו בחודשים הקרובים כמה מנתחי לב מבית החולים בשנגחאי להכשרה במרכז שניידר. כבר עתה שוהים בשניידר רופאים ואחיות מסין, שמגיעים מדי רבעון בקבוצות של 24 איש להשתלמות בת שלושה חודשים בתחומים שונים ברפואת ילדים. הקבוצות מגיעות לארץ על בסיס שיתוף פעולה בין מרכז שניידר לבין ארגון TEMC. בחודש מאי האחרון אף ביקרה במרכז שניידר מנהלת ארגון TEMC, הגב' צ'ן, יחד עם משלחת של 40 מנהלי בתי חולים מרחבי סין.

המשתלמים מסין בלובי שניידר

"הקשרים שלנו עם עמיתינו בסין מבוססים על מערכת יחסים הדוקה וארוכת שנים, המושתתת על חזון משותף ועל שיתוף פעולה רפואי ואקדמי פורה", הדגיש מנהל מרכז שניידר, פרופ' יוסף פרס.

הקשר בין מרכז שניידר בישראל ובית החולים לילדים SCMC בשנגחאי, שהחל כבר עם הקמת בית החולים הסיני לפני כ-19 שנה, הולך ומתחזק. לאחרונה התארח בשניידר משלחת מבית החולים הסיני בראשותו של מנהל בית

מה עשה צוות שניידר בכפר שיבלי?

נמרץ כללי, הרצה על החייאה בסיסית ועזרה ראשונה, והאח עאטף ג'אנס מהמלר"ד שוחח על נזקי אלכוהול וסמים ונתן רקע על מקצועות הבריאות בבית החולים ועל אפשרויות ההשתלבות בהם בעתיד. מי שהובילה את תכנון המפגש והוצאתו לפועל הייתה לילי סמרלי וידבסקי, עוזרת מנהל מרכז שניידר והאחראית על אחריות חברתית בבית החולים. נעים שיבלי, ראש מועצת שיבלי אום אלג'נם, הודה לצוות שניידר במכתב תודה חם ושיבח את בית החולים ואנשיו על המיזם.

כהמשך לשיתוף הפעולה בין מרכז שניידר לבין מערכת החינוך בכפר שיבלי לשמרגלות התבור, הגיע לכפר צוות מבית החולים שכלל רופא, אחים ואנשי מעבדה. הצוות התארח בחטיבת הביניים ובבית הספר התיכון בשיבלי והעביר בהם פעילויות והדרכות מקדמות בריאות. ד"ר ערן משיח, רופא טראומה בכיר מהמלר"ד, הרצה בנושא מניעת תאונות דרכים ותאונות בית ושיתף בחוויותיו ממשלחת הסיוע לנפאל, ואילו ד"ר ענת בן דור ומראם ריאן דיברו עם התלמידים על בדיקות מעבדה. האח סמיח עומרי, סגן מנהלת הסיעוד בטיפול

לתקן את התקשורת הבין-תאית

סוג חדש של חסר חיסוני משולב, הפוגע בתאי הדם, אובחן במרכז שניידר לרפואת ילדים תוך שיתוף פעולה בין-מרכזי. השילוב בין יכולות הגנטיקה והאימונולוגיה מאפשר ביצוע השתלת מח עצם בחולים הסובלים ממחלה זו, עם סיכויים טובים לריפוי המחלה

חוזרים וקשים ביותר, ולתמותה מזיהומים אלו. השנייה - הצגה לא נכונה של חלבונים עצמיים לגוף, שבטעות מתקיף אותם וגורם לתופעות אוטואימוניות ואלרגיות. הבעיה השלישית היא חוסר יכולת טובה לחסל תאים סרטניים וריבוי לא תקין של תאים לא מוצלחים של מערכת החיסון, הגורם בסופו של דבר לגידולים. כמו כן, היות שמבנה השלד של התא החיסוני משותף גם לטסיות דם ולתאים האדומים, הרי שגם אלו נפגעים, והחולים סובלים בנוסף מבעיות של דם.

התקווה: ריפוי דרך השתלה

עד לאחרונה, מחלה בשם תסמונת וויסקוט אלדריץ' (wiskott aldrich syndrome) הייתה היחידה המוכרת כגורמת לתסמינים אלו. המקרה הנדון בשניידר פתח כיווני חשיבה וטיפול חדשים: הסתבר, כי בן משפחה של המטופל נפטר ממחלה דומה לפני מספר שנים, אך נמצא כי לא סבל מתסמונת וויסקוט אלדריץ' ולפיכך לא הייתה ברורה עד כה זהותה המדויקת של המחלה שממנה סבל ונפטר.

לאחרונה, בשיתוף פעולה בין-מרכזי, אובחן השינוי שגרם למחלתו של בן המשפחה, והחולה אובחן גם הוא. כאשר האבחנה ברורה, והחוקרים סבורים שהתחלואה נגרמת מפגיעה בתאים מערכת הדם בלבד - ניתן לשאוף לריפוי של המחלה, והתקווה היא שבעתיד אכן ניתן יהיה לרפא חסר חיסוני זה באמצעות השתלת מח עצם.

לאחרונה אובחן במרפאה לאימונולוגיה במרכז שניידר, על ידי ד"ר נופר מרכוס מנדלבלט ותוך שיתוף פעולה עם מרכזים רפואיים נוספים, מטופל עם מחלה חדשה שתוארה לראשונה בספרות העולמית רק בחודשים האחרונים. בעקבות האבחון עבר המטופל השתלת מח עצם - טיפול ראשון מסוגו למחלה נדירה זו. מדובר בסוג חדש של חסר חיסוני משולב, הפוגע בכל תאי הדם השונים ומפריע במיוחד לתאים השונים של מערכת החיסון. רוב החסרים החיסוניים בגוף נגרמים מפגיעות בתקשורת ובהתפתחות של מערכת החיסון, אך לעתים הפגיעה היא נרחבת יותר ומערבת שורות תאי דם אחרות או אף תאים במערכות אחרות בגוף. במקרה מסוים זה, התברר כי המחלה גורמת לפגיעה במבנה של שלד התא במערכת הדם - הציטוסקלטון. זוהי מערכת של סיבים, חוטים ושרירי חלבון, שאינה מאפשרת לתא לעבור מהדם לרקמות ולפעול שם.

חדר צ'אט ושמו סינפסה

למעשה, במחלה זו מדובר ב"כשל תקשורתי" שנוצר בין התאים לבין עצמם. התאים השונים של מערכת החיסון "משוחחים" אלו עם אלו בתוך הגוף על ידי העברת מסרים הדדיים. ה"דיון" האימונולוגי הזה מתבצע במה שקרוי הסינפסה האימונולוגית. כדי ליצור את אזור התקשורת, התא משנה את המבנה שלו ומייצר מעין חדר צ'אט קטן, שבו התאים השונים מעבירים את האינפורמציה אחד לשני. ללא ייצור הסינפסה הזאת, התקשורת אינה עוברת והפעילות האימונולוגית נפגעת או אינה תקינה. כאשר מערכת החיסון אינה מעבירה שדרים בצורה נכונה, נגרמות שלוש בעיות מרכזיות: האחת, נטייה לזיהומים

במסירות אחת היחידה לאורולוגיה, אנה בביוב. אנה מדגישה שחשוב לוודא כי הכפתור מוזמן ומוחלף במועד, אחרת עלולים להתפתח זיהומים, ולפיכך גם חשוב מאוד קיום קשר מתמיד עם ההורים.

הכפתור שעשה הסבת מקצוע

דופן הבטן ומאפשר "לעקוף" את השופכה. כיס השתן מתמלא באופן טבעי ומתרוקן בעזרת צינורית המתחברת לכפתור. הכפתור מייתר את הצורך בהכנסת קטטר דרך השופכה - שיטה המהווה אמנם פתרון מיטבי, אך כזו שלא תמיד ניתנת לביצוע עקב בעיה טכנית או רגשית. עד כה הוכנס הכפתור ל-13 ילדים המטופלים במרכז שניידר. ההכנסה מתבצעת בתחילה על ידי רופא אורולוג, ובהמשך על ידי אחיות היחידה, כאשר חלק מההורים לומדים להחליף את הכפתור באופן עצמאי בבית. את המעקב והטיפול השוטף מבצעת

כפתור MIC KEY נמצא בשימוש הגסטרואנטרולוגים שנים רבות. הוא מוכנס מלוערית (דרך העור, שלא באמצעות פתיחת הבטן) לדרכי העיכול העליונות, ומשמש בעיקר להזנת ילדים שלא ניתן להאכילם דרך הפה. בשנה וחצי האחרונות, עבר הכפתור "הסבה מקצועית" ביחידה לאורולוגיה בשניידר בראשות ד"ר דוד בן מאיר. מדובר בפתרון יחיד מסוגו בישראל לילדים שאינם יכולים להתרוקן עקב בעיות נירולוגיות, פגיעה בשופכה או בשל הפרעה אחרת. הכפתור מוכנס לכיס השתן שלהם דרך

כולם בעד אחד

שלוש מרפאות רב תחומיות חדשות ממחישות את הגישה שמנחה את מרכז שניידר בטיפול בילדים עם מחלות מורכבות: צוות מולטי דיסציפלינרי של מומחים ממגוון מקצועות, החוברים יחד כדי לתת את המענה הטוב ביותר לילד ולמשפחתו

מרפאת נע"ם: שילוב בין נשימה ועיכול

צוות מרפאת נע"ם בעבודה

בתחילת שנת 2017 הושקה במרכז שניידר מרפאת נע"ם (נשימה-עיכול משולב), המהווה את המרכז האירודיג'סטיבי הראשון מסוגו בארץ. המרפאה הוקמה ביוזמתו של ד"ר פטריק שטפול, במטרה לתת מענה מקצועי כוללני לילדים עם בעיות בריאות מורכבות, המערבות את דרכי האוויר ודרכי העיכול (aerodigestive tract). קהל היעד של שירות נע"ם כולל ילדים ובני נוער הסובלים ממחלות כגון דלקות ריאה על רקע אספירציה, הפרעות בתנועתיות הוושט, שטס לרינגאלי, שיתוק מיתרי קול, פיסטולה בין הקנה לוושט ועוד. מרפאת נע"ם מהווה אבן דרך במתן שירות איכותי וכוללני למטופלים עם בעיות בריאות מורכבות - תפיסה התואמת לתוכנית האסטרטגית של מרכז שניידר לעשור הקרוב.

כל המומחים - ביום אחד

עבודת המרפאה מבוססת על גישה רב תחומית, היוצרת תיאום מרבי בין אנשי הצוות במקצועות השונים. גישה מקצועית זו, המכונה clinical

care co-ordination, פותחה לפני יותר מעשרים שנה בבית החולים לילדים בסינסינטי שבארה"ב ומיושמת במרכז שניידר במסגרת המענה לבעיות המורכבות ברפואת הילדים השלישונית. במודל עבודה זה, האחוזת המתאמת את השירות מרכזת את הרשומות הרפואיות הרלוונטיות וקובעת יחד עם מנהל המקרה (case manager) את המסלול שיעבור המטופל. תהליך זה מתחיל כשבועיים טרם הגעתו של הילד למרפאה, על מנת שביום הגעת הילד הוא יפגוש ביום מרוכז אחד בין ארבעה לשישה אנשי צוות רפואי ופרא-רפואי. בסיום הביקור, מתכנס כל צוות נע"ם לדיון משותף במקרי המטופלים שביקרו במרפאה באותו יום. לצוות המולטי דיסציפלינרי הקבוע חוברת בדיון זה גם רדיולוגית מומחית בתחום. בתום הדיון נקבעת תוכנית המשך טיפול עבור כל חולה, והמטופל מקבל מכתב סיכום אשר מרכז את ההמלצות של כל אנשי המקצוע שטיפלו בו במהלך היום.

קשר רציף עם המשפחה

קשר רציף עם המטופל ומשפחתו מתקיים לפני הביקור המרוכז ולאחריו. יוליה גנדלר, אחות אחראית מכן ריאות ומתאמת שירות נע"ם, יוצרת קשר ראשוני עם המשפחות ומסבירה להם על מהות השירות, באילו מסמכים רפואיים עליהם להצטייד ומיהם אנשי הצוות שהם צפויים לפגוש ביום המרוכז. המטופלים מגיעים לבית החולים כשהם יודעים בוודאות מה מצפה להם. "אנו מלווים את הילד ומשפחתו לאורך כל יום הביקור, על מנת לאפשר את התיאום המרבי בין אנשי הצוות ולחסוך המתנה מיותרת", אומרת יוליה, "לצורך המשכיות הטיפול, אנו עומדים בקשר עם הגורמים הרלוונטיים בקהילה, כמו הרופא המטפל, היחידה להמשך טיפול ומסגרות חינוכיות שבהן נמצאים הילדים". הטיפול משלב כאמור מומחים רפואיים ממספר תחומים. הצוות הגרעיני של המרפאה כולל את ד"ר פטריק שטפול ממכון ריאות, ד"ר ארי סילברמינץ

מהמכון לגסטרואנטרולוגיה, תזונה ומחלות כבד, ד"ר יורם שטרן ויפעת ניצן ממרפאת אף אוזן גרון ומרפאת קול, ד"ר עמנואל סגיייה-ליפשיץ מהמערך הכירורגי, יוליאנה אשל ועדי שמעוני מהשירות לריפוי בעיסוק, ד"ר יעקב כץ, מנהל מחלקת הרדמה, ד"ר סילביה גרוזובסקי ממכון הרדיולוגיה, תמי שניידרמן משירות הפיזיותרפיה ודנה צרפתי מהשירות לתזונה ודיאטה.

מהר יותר, מדויק יותר

הגישה המשולבת כבר הוכיחה את עצמה והובילה לקצב מהיר יותר באבחון, יחד עם יתר דיוק באבחנה וטיפול. בהתאם לצורך הרפואי, מבצע הצוות פעולות משולבות - כלומר מספר פעולות תחת אותה הרדמה, בכלל זה ברונוסקופיה גמישה, גסטרוסקופיה וברונוסקופיה קשיחה, כמובן בנוכחות רופא מרדים המנוסה בשליטה על דרכי האוויר בעת פעולות מורכבות אלו. לא פעם מצליח הצוות - בזכות הגישה המשולבת ועבודת הצוות - לבצע אבחון במקרים שלא אובחנו במרכזים אחרים. בשני ילדים עם פיסטולות בין הקנה לוושט, הצליח צוות נע"ם להדגים הישגות של הפיסטולה דרך אנדוסקופיה משותפת (ברונוסקופיה וגסטרוסקופיה) תוך הזרקה לקנה של צבע מתילן-בלו אשר נצפה בוושט. בשני המקרים אותרו ממצאים שלא אובחנו בעת ביצוע ברונוסקופיות וגסטרוסקופיות לא מתואמות.

השירות החדש התקבל באופן חיובי ביותר בקרב ההורים, והמשוב הבלתי פורמלי שהצוות מקבל גדוש בתשבחות. "בימים אלה אנו מוציאים לדרך שאלון שביעות רצון להורים, על מנת לאתר נקודות טעונות שיפור ולהמשיך לשפר את השירות עוד יותר", מציינת יוליה גנדלר.

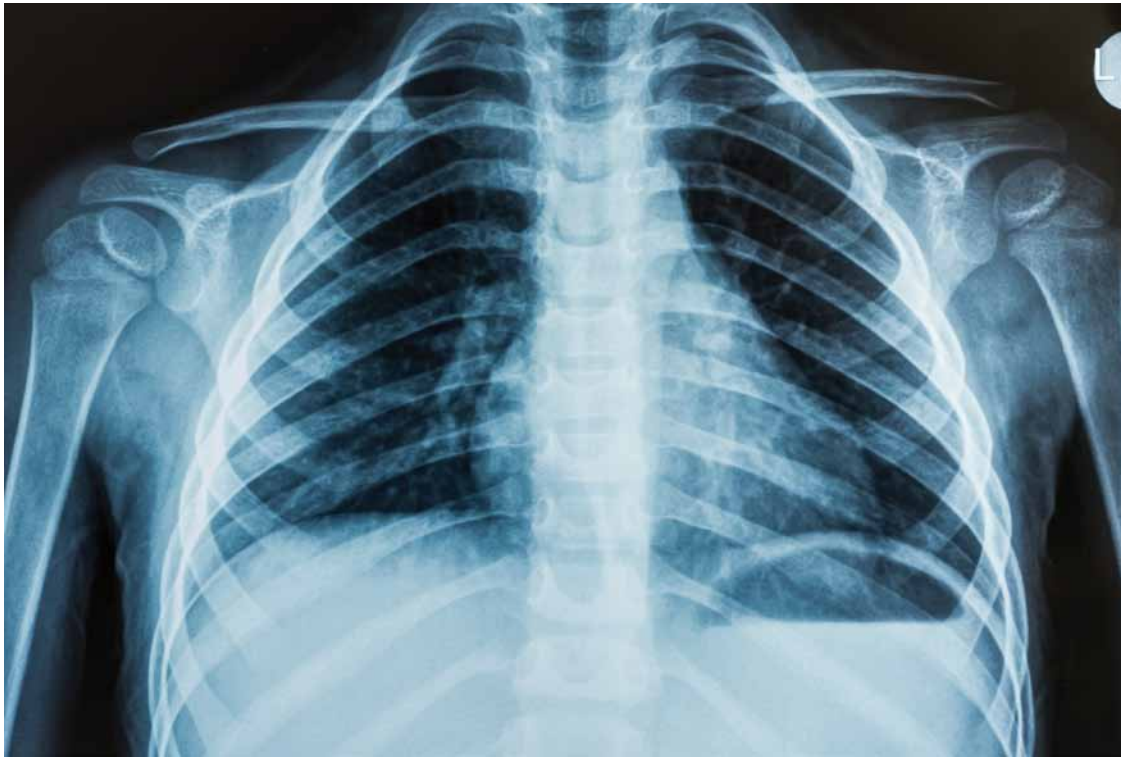
להפניית מטופלים לשירות נע"ם ניתן ליצור קשר עם רותי ארלבוים, מזכירת מכון ריאות, בטל' 03-9253654, או בדוא"ל יוליה גנדלר, מתאמת השירות: juliar@clalit.org.il

דיספלזיות שלדיות: 400 מחלות, מרפאה אחת

כדי לאבחן ולטפל בהפרעות גנטיות, הגורמות להפרעה בצמיחת העצמות והשלד, הוקמה במרכז שניידר מרפאה רב תחומית הכוללת מומחים בגנטיקה, אנדוקרינולוגיה, אורתופדיה, פסיכולוגיה ודימויות

דיספלזיות שלדיות הן מחלות הנובעות מהפרעות גנטיות, הגורמות להפרעה בגדילה ובהתפתחות של חלקי השלד השונים. כדי להעניק את האבחון והטיפול המדויקים ביותר לילדים עם חשד לדיספלזיה שלדית, נפתחה לאחרונה במרכז שניידר מרפאה ייעודית ורב תחומית לקבוצת בעיות אלו, המשלבת מקצועות שונים ברפואה. המרפאה החדשה פועלת בשיתוף פעולה בין ד"ר ליאור כהן, רופא בכיר ביחידה לגנטיקה במרכז שניידר, לבין ד"ר רחל בלו, רופאה בכירה במכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת בבית החולים. בהיותה מרפאה רב תחומית, מורכבת המרפאה מצוות רפואי, סיעודי ופרא-רפואי במקצועות שונים - גנטיקה, דימויות, אורתופדיה, אנדוקרינולוגיה ופסיכולוגיה. צוות המרפאה פועל בשיתוף עם הארגון הבינלאומי

ESDN - הרשת האירופאית לדיספלזיות שלדיות (European Skeletal Dysplasia Network). ד"ר כהן וד"ר בלו מציניים כי דיספלזיות שלדיות הן קבוצה של למעלה מ-400 מחלות, המאופיינות בצמיחה בעייתית של עצמות הגוף וקשורות להתפתחות לא תקינה של רקמת הסחוס והעצם. הסימנים המצביעים על אפשרות של דיספלזיות שלדיות הם קומה נמוכה, מבנה גוף לא פרופורציונלי - למשל, גפיים קצרות ביחס למבנה הגוף או גו קצר ביחס למבנה הגוף, עיוות

גנטית ספציפית או בדיקות גנטיות רחבות. "אבחון מוקדם יכול למזער סיבוכים עתידיים ולשפר משמעותית את איכות החיים של המטופל. בנוסף, אבחון מולקולרי מאפשר להציע למשפחה אבחון טרום לידתי או טרום השרשתי לאחר קבלת ייעוץ גנטי".

לבירורים ופרטים נוספים ניתן לפנות למרפאה הגנטית בשניידר בטל' 03-9253526 או בדוא"ל Liorco1@clalit.org.il. הפניות ניתן להעביר בפקס 03-9253913.

של עצמות ארוכות או עקמת, קישיון מפרקים (קונטרקטורות) ועלייה או ירידה בצפיפות עצמות. "חשוב לציין", הם מדגישים, "כי קבוצת מחלות זו אינה מתייחסת למקרים של קומה נמוכה, אלא רק למקרים שבהם יש פגיעה בצורת העצמות או במבנה שלהן".

ההערכה הקלינית המתבצעת במרפאה כוללת סקירה של ההיסטוריה הרפואית והמשפחתית, בדיקה גופנית, והפניה לפי הצורך לבדיקות נוספות כגון סקירת שלד, בדיקות דם או שתן, בדיקה

ריוור יתר: לאבחן נכון, לטפל בזמן

ילדים מעל גיל ארבע עם ריוור יתר סובלים לרוב ממחלות קשות ומורכבות. להערכה וטיפול בבעיה זו הושק שירות רב תחומי המשלב רפואת ריאות, אא"ג ונוירולוגיה, ריפוי בעיסוק וקלינאות תקשורת

"ילדים עם ריוור יתר, שעברו את גיל ארבע, הם לרוב ילדים הסובלים ממחלות קשות ומורכבות. הצוות הרב תחומי, המטפל בתופעה זאת במרכז שניידר, נותן מענה לילדים מורכבים עם ריוור יתר ביניהם ילדים עם שיתוק מוחין, עם מחלות נוירי-מוסקולריות, עם מומים בדרכי הנשימה והעיכול ועם מומים בפנים ובגרונ".

מהו האתגר המרכזי בטיפול ילדים אלה?

"האתגר הראשון הוא אבחון נכון שנעשה בזמן. מכיוון שבמרבית המקרים מדובר בילדים עם בעיות מורכבות, לעיתים קרובות ריוור היתר אינו מוערך כהפרעה משמעותית ואינו מטופל. על רקע זה נכנס לתמונה השירות החדש, שנועד לתת מענה לתופעה זו במטרה לשפר את איכות חייהם של ילדים אלו ובני משפחותיהם".

להפניית מטופלים: פקס 03-9253871 או דוא"ל Neuro2@clalit.org.il

גיל שנתיים, עשוי להופיע ריוור בקרב פעוטות שטרם רכשו שליטה בתפקוד הנוירומוסקולרי (עצבי-שרירי) האוראלי. מעל גיל ארבע שנים, ריוור בקרב ילדים נחשב כלא תקין, ונדרשת התערבות רפואית על מנת לטפל בו. בילדים עם ליקויים התפתחותיים, ריוור יתר נחשב כבלתי תקין מעל גיל שש שנים. הצגנו לרופאי השירות החדש כמה שאלות בנושא, ותשובותיהם לפניכם.

מדוע חשוב לאבחן את ריוור היתר ולטפל בו?

"ריוור יתר עלול לגרום להפרעה תפקודית, חברתית, פסיכולוגית, ואף זיהומית (סביב הפה) אצל הילד - וגם למעמסה על המטפלים בו. בנוסף הריוור עלול לגרום לשיעול, השתנקות, הקאות ואף אספירציות. תופעה זו עלולה להיגרם מסיבות שונות, ביניהן הפרעות בליעה, אי יציבות של הלסת ורפיון שרירים".

מה מאפיין את הילדים הסובלים מהתופעה?

שירות חדש להערכה וטיפול בילדים הסובלים מריוור יתר נפתח לאחרונה במרכז שניידר לרפואת ילדים. במסגרת השירות, צוות רב תחומי בכיר נותן מענה לילדים אלה ולבני משפחותיהם לצורך אבחון, טיפול ומעקב בגישה כוללת. המטרה: לבחון את האפשרויות הטיפוליות ולהתאים את הטיפול האופטימלי לכל ילד.

הצוות כולל מומחים מתחומים שונים וממחלקות שונות במרכז שניידר: ד"ר אילת הלוי, רופאה בכירה במכון לנוירולוגיה, ד"ר דריו פרייס, רופא בכיר במכון לרפואת ריאות, ד"ר רועי הוד, רופא בכיר במחלקה לאף אוזן גרון, יוליאנה אשל ועדי קופר מהשירות לריפוי בעיסוק, ויפעת ניצן, קלינאית תקשורת.

ריוור - זליגת רוק מהפה באופן שאינו מכוון - הוא תופעה שכיחה בקרב תינוקות, בדרך כלל סביב בקיעת השיניים. גם בשלבים מאוחרים יותר, עד

ד"ר חן ברזני-חייט (מימין) וד"ר יובל לנדא במעבדה המטבולית במרכז שניידר

חילוף חומרים: המערך המטבולי מתחדש

ד"ר חן ברזני-חייט וד"ר יובל לנדא הצטרפו לצוות שניידר כחלק מתוכנית ההרחבה של המערך המטבולי בבית החולים, הן בהיבט הקליני והן בפן המעבדתי. אתם מוזמנים להכיר אותם, את העשייה במערך ואת החזון לעתיד

צ'פים ביולוגיים, ורכשה ניסיון בתחום המחלות המטבוליות במסגרת תפקידה כמנהלת מדעית ומנהלת אפליקציות בחברת זוטל בתחום הפרדת חומרים בשיטת HPLC-MS/MS.

גם מרפאה, גם מעבדה

ד"ר לנדא הצטרף לבית החולים כדי להוביל את המערך המטבולי בשני היבטים: הן מבחינת קידום והרחבת המרפאה המטבולית, הנמצאת במערך לאשפוז יום בניהול של פרופ' אבי זכריה ונותנת שירות לילדים ומבוגרים, והן מבחינת שיתוף פעולה בהקמת המעבדה המטבולית. פרופ' זכריה, יש לציין, הוא המטבוליסט הוותיק במרכז שניידר ומנהל את הפן הקליני של הפעילות במסגרת המערך לאשפוז יום בבית החולים.

ד"ר ברזני-חייט, שתוביל את המעבדה המטבולית, הכניסה לאחרונה לשימוש את ה-Tandem Mass Spectrometry לשם ביצוע תבחנים מטבוליים (כגון פרופיל חומצות אמיניות ואצילקרניטינים). המעבדה, העושה את צעדיה הראשונים בימים אלו, אמורה לתת שירות קליני אבחנתי וטיפול, בראש ובראשונה למרכז שניידר ובהמשך גם לבתי חולים אחרים ולמערך רופאי הקהילה.

המערך המטבולי גם כולל את הדיאטניות המטבוליות, מיכל קאירי וקרן דוידסון, וצוות פרא-רפואי תומך לצד צוות האחיות המסור של אשפוז יום. בעתיד, המערך המטבולי בכללו צפוי להתרחב, ובפרט המעבדה, המתוכננת לבצע באמצעות מכשור נוסף (Gass Chromatography Mass - Spectrometry) GCMS בדיקות נוספות כגון פרופיל של חומצות אורגניות בשתן וחומצות שומן בדם. החזון הוא אף להתקדם לביצוע בדיקות מטבולומיות רחבות יותר, שעשויות לעזור בתהליך האבחנה ואף לאפשר טיפול וסיוע לחולים גם ללא אבחנה, זאת תוך שיתוף פעולה עם יחידות ומכונים אחרים במרכז שניידר, ביניהם אנדוקרינולוגיה, גנטיקה, גסטרואנטרולוגיה, קרדיולוגיה, נירולוגיה והתפתחות הילד.

בספרות הרפואית-מדעית ידועות מאות מחלות מטבוליות הנובעות מהפרעות תוך תאיות בחילוף החומרים, מרביתן אנזימטיות, וגורמות לקשת רחבה של בעיות רפואיות: החל מאפילפסיה והפרעות תנועה והתפתחות, דרך מחלות רב מערכתיות וכלה במצבים מסכני חיים הניתנים להתערבות ולטיפול (ירידה ברמות הסוכר, שינויים במאזן החומצה-בסיס, היפראמוניה ועוד). למרות שכל מחלה מטבולית היא נדירה לכשעצמה, הסיכון ללקות במחלה מקבוצה זו אינו כה נמוך ועומד על 1:1,000 עד 1:2,500 לידות חי. כלומר, בישראל חיים אלפי אנשים הלוקים במחלות אלו.

בשנים האחרונות, בעקבות השקת התוכנית לסקר ילודים וכניסת הטכנולוגיות הגנומיות, התגלה כי שכחות המחלות המטבוליות גדולה ממה שהניחו בעבר וכי ספקטרום המחלות רחב יותר. מכאן גם עלה הצורך להרחיב את המערך המטבולי במרכז שניידר ולהציע אל העתיד, הן בהיבט הקליני והן בהיבט המעבדתי. לשם כך הצטרפו לבית החולים ד"ר יובל לנדא, MD PhD, וד"ר חן ברזני-חייט, PhD.

הכירו את המטבוליסטים

ד"ר יובל לנדא ביצע את עבודתו של פרופ' יוסי שילה באוניברסיטת תל אביב בנושא "מסלולי איתות המעורבים בתגובת התא לנזקי קרינה מייננת". לאחר מכן התמחה ברפואת ילדים במחלקת ילדים ג' בשניידר, ובנירולוגיית ילדים והתפתחות הילד במרכז הרפואי ע"ש סוראסקי בתל אביב. בהמשך הוא נסע להתמחות במחלות מטבוליות (Biochemical Genetics) בתוכנית של בית הספר לרפואה הרווארד, בבית החולים לילדים בבוסטון, ושב לארץ כמומחה (Board-Certified) בתחום זה.

ד"ר חן ברזני-חייט ביצעה את עבודת ה-PhD שלה במעבדתם של ד"ר יעל שגב ופרופ' דניאל לנדא באוניברסיטת בן גוריון, בנושא "מעורבות ציר GH/IGF-I ומסלול האותות של Renin-Angiotensin ברקמת לב בסוכרת מסוג 1". בהמשך עסקה בתחום הפתולוגיה המולקולרית ובאפיון זני HPV על גבי

להרכיב את חלקי הפאזל

הרדיולוגים והרנטגנאים כבר אינם "אנשי צללים", העושים עבודה אפורה מאחורי הקלעים: כיום, מומחי הדימות הם חלק מובנה בצוותים הרב מקצועיים שבחזית הטיפול בילדי מרכז שניידר. פגשנו בד"ר אסנת קונן, מנהלת מחלקת הדימות, כדי לעשות שיקוף לרדיולוגיה האבחנתית, וגילינו עולם מרתק עם מיליון גוונים של אפור

ילד מובהל למיון שניידר בשל כאבי בטן ובטן תפוחה. בדיקה ראשונית מעלה חשד לגוש תוך בטני. רנטגני רופא רדיולוג מצוות מחלקת הדימות מבצעים אולטראסאונד דחוף. הרדיולוג מפענח את הבדיקה וחושד בגידול. הוא מזמן דיון דחוף של צוות רב תחומי. ההחלטה: צריך לנתח. לפני כן, במטרה לברר את מלוא השתרעות הגידול, הפיזור הגרורתי, האם קיימת מעורבות של כלי דם או של מערכת העצבים - הילד מופנה לבדיקות דימות נוספות, CT או MRI לפי המלצת הרדיולוג. רק אז, כשהתמונה שלמה, אפשר להתקדם בטיפול.

"כל ההחלטות הקריטיות, שיש לקבל בזמן אמת, מערבות את הרדיולוגיה האבחנתית", אומרת מנהלת מחלקת הדימות, ד"ר אסנת קונן, "הרדיולוג, למשל, יכול לפסוק שהגידול אינו נתיח כי הוא עוטף כלי דם. מנתח לא ייכנס כיום לניתוח בלי צוות רב מקצועי, שהרדיולוג הוא חלק ממנו. האנשים שלנו עובדים בכל רחבי בית החולים ומעורבים כמעט בכל אבחנה וטיפול". מחלקת הדימות היא מרכז העצבים של בית החולים - "חדר המלחמה" שאליו מתנקז מידע קליני רב. "רדיולוגיה אבחנתית היא אחד המקצועות החשובים כיום בצוות הרב מקצועי", מדגישה ד"ר קונן, "כמעט בכל אבחנה וטיפול, כולל השתלות מצילות חיים - אנו חלק מהסיפור".

איך מבצעים בדיקת דימות במהלך השתלה?
"רנטגני שלנו מלווה את ההשתלה ומדי פעם נדרש לסרוק את האיבר המושתל באולטראסאונד דופלר ניד. מלבישים את המכשיר בכיסוי סטרילי, ממקמים אותו מול הכבד או הכליה החשופים, ובודקים את זרימת הדם. אנו מהווים מעין 'ועדת ביקורת' של המנתח. נאמר שאחרי שלוש שעות ניתוח, מסתבר לפתע שאין זרימה בעורק: המנתח פועל לתיקון המצב, והבדיקה מתבצעת שוב. רגעי הציפייה במשך הסריקה מתוחים מאוד. דממה בחדר, כולם רוצים לשמוע את זרימת הדם מתחדשת. בסיום ההשתלה מבצעים שוב אולטראסאונד בחדר ניתוח או בטיפול נמרץ, לוודא שהכול בסדר, וממשיכים במעקב צמוד ויומיומי, לעיתים שתיים-שלוש בדיקות ביום בזמן האשפוז".

יותר איכות, פחות קרינה

צוות הרופאים והרנטגנאים במחלקת הדימות מתמחה בבדיקות לילדים באמצעות תהודה מגנטית (MRI), טומוגרפיה ממוחשבת (CT), אולטראסאונד, שיקוף ורנטגן. ציוד מתקדם מאפשר

הדגמות איכותיות, תוך מזעור החשיפה לקרינה בצילומי הרנטגן וה-CT. מכיוון ששניידר הוא מרכז שלישוני ברפואת ילדים, הצוות מעורב במקרים המורכבים ביותר ומקבל הפניות לייעוץ ובירורים מכל הארץ.

מדי שנה, נבדקים במחלקה כ-65 אלף ילדים ומתבצעות כ-90 אלף פעולות אבחנתיות. "בשונה ממחלקות אחרות אנו נותנים שירות הן למטופל והן לצוותים הרפואיים", מציינת ד"ר קונן, "המטרה היא לחזק את הזמינות שלנו לרופאי שניידר, ולהעביר את המסר שאנו פה כדי לתת שירות 24/7. השירות צריך להיות זמין, מהיר ויעיל, ולקדם את בירור הילד החולה בכמה שפחות שלבים עד לאבחנה".

מה מייחד את רדיולוגיית הילדים?

"זהו מקצוע בפני עצמו, הדורש הכשרה ייעודית, כי מחלות הילדים שונות מרפואת המבוגרים. מעבר לכך יש אתגרים כמו תזוזות של הילד, חוסר שיתוף פעולה ולעיתים גם לחץ של ההורים. אנו משקיעים אנרגיות רבות כדי למצות קודם כול את הפתרונות שאינם כרוכים בקרינה, ויחד עם זאת להרגיע פעוט בוכה, לעקוף בעיות ולמצוא בנחישות פתרונות לתמונה איכותית. יש אמצעים שונים להסחת דעת, ולעיתים מבצעים את הבדיקות בהרדמה".

איך מפחיתים קרינה?

"בתכנון המקדים משקיעים רבות כדי להשיג את הבדיקה היעילה ביותר תוך צמצום חשיפת הילד. בשנים האחרונות צמצמנו את היקף בדיקות ה-CT בכ-60%, ובמקביל הגברנו את השימוש בבדיקות ללא קרינה, אולטראסאונד ו-MRI. כיום אנו משתמשים ב-CT בעיקר במקרים שאין להם מענה דימוי אחר, כמו בבירור טראומה או באיתור גרורות בריאה. בבדיקות להערכת דרכי העיכול ודרכי השתן אנו שואפים לשיקוף קצר ומפוקס, במינימום קרינה מייננת".

ומה לגבי הרנטגן הקלאסי?

"לרנטגן קונבנציונלי אין תחליף, הוא שימושי מאוד כקו ראשון באבחון. לרוב, צילומים משמשים להערכה של מקרים כמו חשד לשבר, חשד לדלקת ריאות, כאב בטן ועוד".

להאיר את הדרך לקלינאי

ד"ר אסנת קונן, בוגרת אוניברסיטת תל אביב, מנהלת את המחלקה מזה כשנה וחצי, לאחר ששימשה כמנהלת שירות MRI לילדים שניידר. מאחוריה חמש שנים בצבא, עשר שנים בבי"ח מאיר ושתי השתלמויות עמיתים בדימות ילדים

בטורונטו, ולצידה הבעל פרופ' אלי קונן - מנהל מערך הדימות בשיבא. שלושת ילדיהם, היא מאשרת בחיור, אכן גדלו על 'שיחות רנטגן' באוטו. "רדיולוגיית ילדים עבורי היא סוג של בלשות. להתהלך בעולם הצללים של שחור-לבן

ומיליון גוני האפור - לאסוף רמזים, לחבר את חלקי הפאזל לתמונה אחת ולתפור אבחנה. להאיר את הדרך לקלינאי, שלעיתים צועד בערפל, וכל זאת ללא התערבות פולשנית". היא גאה על 100% פענוח - האחוז הגבוה בארץ. "אני ממשיכה את הגישה של פרופ' מיכאל גרינבאום ופרופ' גדי חורב, שהניחו פה את היסודות: זה קריטי שרדיולוג יפענח את הצילום, מה שלא תמיד קורה בבתי חולים בשל מצוקת כוח אדם. מדובר במלאכה סזיפית, שכן הפענוח והכתיבה גוזלים זמן רב". לאחרונה שימשה מחלקת הדימות בשניידר כאתר פיתוח של כללית, להערכת מערכת זיהוי קולי המאפשרת הקלטה קולית של הפענוח והמרת התשובות בזמן אמת לכתב דיגיטלי. "בכך, חסכנו את הצורך בהמתנה להקלדה על ידי מזכירה, הצלחנו לשפר מאוד את זמינות הפענוחים וחסכנו כמעט מחצית מתקני המזכירות".

בדרך לעולם ללא נייר

לפני מספר שנים עברה המחלקה לעידן הדיגיטלי, עם כניסת מערכות ה-PACS וה-RIS שהפכו את צילומי הצילואיד להיסטוריה. בקרוב, יתבצע שלב נוסף בשדרוג המערכת: "גם ההפניות, שעדיין נכתבות ידנית ונסרקות, יוכנסו על ידי רופאי בית החולים ישירות למערכת ה-RIS, כך שנהפוך באמת למחלקה ללא נייר", אומרת ד"ר קונן. כשאנו מבקשים ממנה סקירה על אמצעי הדימות במחלקה, היא מבקשת לדבר לפני כן על הצוות, ש"דבר לא יעבוד בלעדיו". חמשת הרדיולוגים (ראו מסגרת), כולם בעלי תת התמחות בדימות ילדים, מרכיבים את הצוות הגדול בארץ של רדיולוגים לילדים במחלקה אחת. לצדם 19 רנטגנאים בהובלת הרנטגנאי הראשי, אשר גולן. בשונה ממחלקות דימות אחרות בארץ, רנטגנאי בכיר בשניידר משתתף בתהליך הצילום מתחילתו ועד סופו ומבצע בקרת איכות על כל צילום. "התברכנו בצוות רנטגנאים מקצועי, שירותי ורגיש. נדרשת השקעה רבה בהכנה ובהרגעה של ילד לצילום ולבדיקה. לרנטגנאים יש חלק גדול בכך

צוות מחלקת הדימות

צוות מגובש שעובד יחד

מקצועיות, שירותיות ועבודת צוות - זהו, על פי ד"ר קונן, המפתח לעבודה איכותית. "אנו בודקים את עצמנו כל הזמן. פיקוח עמיתים, סיעור מוחות מפרה, דיונים עם הקלינאים. בתחילת כל יום ובסופו, הצוות כולו נפגש במחלקה לדיון על מקרים, שיתוף וייעוץ. יש לנו יתרון של צוות מאוד מגובש, שיועד ואוהב לעבוד יחד".

מה נדרש מרופא דימות טוב?

"להיות אמן הפרטים הקטנים, לדעת להבחין בהם ויחד עם זאת לראות את התמונה הגדולה. לחפש חלקים ולהרכיב פאזל. זו עבודה מרתקת. וכמובן, להיות רופא בעל ידע מקיף בכל תחומי הרדיולוגיה האבחנתית ורפואת הילדים".

אישית, מהו המקצוע הזה עבורך?

"עבודה עם המון אדרנלין, שצמחה ממקצוע עם תדמית אפורה-משהו לעבודה שבקדמת הרפואה והצלת החיים. אני מאושרת שבחרתי בתחום הזה. בכלל, רפואה עבורי אינה מקצוע אלא דרך חיים ומהות החיים. שניידר, ומשפחת הדימות בפרט, הם מבחינתי בית לכל דבר".

ילדים שנוספו בעקבות משבר הדסה. מדובר בעבודה מסביב לשעון, צילומים דחופים ברובם, מעקב צמוד. זו קבוצה מורכבת מבחינת הדימות: גידולים, גרורות, גידולים חוזרים שיש לזהות, דרישות תכופות לשינוי פרוטוקול טיפולי, ומחויבות לדיוק רב באבחנה ובהמלצה. אלו הן החלטות שחורצות גורלות".

מוצאים זמן גם לאקדמיה ומחקר?

"זהו חלק מובנה ברפואה. כולנו פה 'פול-טיימרים', כל זמננו ברפואה הציבורית, וחלק מהשלוחות היא להכשיר את הדור הבא ולתרום לידע העולמי. המחלקה מוכרת להשתלמות עמיתים בדימות ילדים, ואנו גאים שבכל המחלקות המובילות בארץ יש 'בוגרים' שלנו. הצוות מעורב בפעילות אקדמית והדרכתית ענפה לסטודנטים, רופאים ורנטגנאים. אנו לוקחים חלק במחקרים רבים, הנערכים בכל מחלקות שניידר ומתפרסמים בספרות המובילה, ושותפים במחקרים עולמיים כמו מחקר Imagekids של בית החולים לילדים (HSC) בטורונטו, שמשלב 21 בתי חולים לילדים בעולם ובהם שניידר, בנושא הדמיית מחלות מעיים דלקתיות אצל ילדים באמצעות MRI".

שאנו מצליחים לחסוך הרדמות, ויחד עם זאת למנוע צילומים חוזרים ובכך לצמצם את החשיפה לקרינה. מאחורי כל מכשיר רנטגן או אמצעי דימות המופעל בשניידר, עומד רנטגנאי מהמחלקה שלנו". ד"ר קונן מציין גם את צוות המזכירות בראשותה של ריקי נויפלד, שבזכות עבודתן המסורה מתגאה המחלקה באחוזי הגעה לבדיקות מהגבוהים בארץ, ומציין את שיתוף הפעולה ההדוק המתקיים באופן יומיומי עם רופאים מרדמים, עוזרי הרדמה ואחיות בבית החולים.

החלטות שחורצות גורלות

כדי לעמוד בחזית הטכנולוגיה, מחלקת הדימות נדרשת לעדכון קבוע של ציוד. בנוסף למכשור הקבוע, הכולל חדרי צילום, נידות צילום ושיקוף, מכשירי אולטראסאונד, שני מכשירי MRI ושני מכשירי CT המשותפים לשניידר ולבלינסון, ירכשו בקרוב חדר שיקוף חדש, נידת C-ARM לחדר ניתוח וניידת DR לפגייה.

מי ה"לקוח" המרכזי שלכם בשניידר?

"אונקולוגיית ילדים. בתחום זה אנו מחלקת הדימות הגדולה בארץ. נותנים שירות למערך ההמטולוגי אונקולוגי, שעמוס תמיד ועכשיו מטפל גם בכ-30

הרדיולוגים של מרכז שניידר לרפואת ילדים

ד"ר סילביה גרוזובסקי מרכזת את נושא השיקופים וה-CT בשניידר, מבצעת בדיקות וידאו-פלאואורוסקופיה בשיתוף עם יוליאנה אשל, אחראית שירות ריפוי בעיסוק, וכן עובדת בצמוד לצוות המולטידיסציפלינרי של מרפאת נעים החדשה (כתבה בנושא - בעמ' 6).

ד"ר יניב לקובסקי מרכז את נושא דימות לב (C MRI) בשיתוף עם הקרדיולוג ד"ר עמיחי רוטשטיין, וכן מרכז את תחום המחלות הראומטיות.

ד"ר מיקה שפירא נמצאת כעת בשנת השתלמות עמיתים בתחום מערכת העצבים בילדים, ועם חזרתה תפתח את שירות הדמיית העובר ב-MRI.

בניהולה של **ד"ר אסנת קונן** כולל צוות מחלקת הדימות חמישה רופאים: **ד"ר מיקי שוורץ**, סגן מנהל המחלקה ומנהל יחידת האולטראסאונד, מרכז את נושא בדיקות ה-US בבית החולים, עם דגש מיוחד על מעקב פגים ומושתלי כבד וכליה.

פרופ' ליאורה קורנרייך, בעבר יו"ר החוג לדימות באוניברסיטת תל אביב, וכיום אחראית על לימודי ההמשך ברדיולוגיה אבחנתית בפקולטה לרפואה ובעלת מספר תפקידים באגוד הרדיולוגי ובוועדת ההתמחות של הר"י, מרכזת את נושא הדמיית מערכת העצבים, אנדוקרינולוגיה, אף אוזן גרון והדמיית נגעים וסקלריים.

המרכז החינוכי הציג בביאנלה

צוות המרכז החינוכי בראשות משכית גילן שוחט ייצג את בית החולים בביאנלה למעצבי חינוך בישראל, שאירחה למעלה מאלף אנשי חינוך ויזמים והציגה כשמונים מוצרים פדגוגיים. שר החינוך נפתלי בנט ביקר בביתן שניידר (בתמונה, עם משכית גילן שוחט), התעניין והתרשם מהפעילות. "הביאנלה היוותה את אחד מרגעי השיא שלנו במרכז החינוכי, כשותפים באגף מו"פ ניסויים ויזמות של משרד החינוך", אמרה משכית, "האתגר של הצגת החשיבה הפדגוגית הברורה שלנו - דיאלוג חינוכי במצבי משבר, עם היכולות והיצירתיות הנלוות לכך - מילא אותנו בתחושת גאווה, להיות חלק מקבוצת פדגוגים שעושים חינוך אחר. זוהי זכות להציג את הפעילות החינוכית החשובה והמורכבת שאנו מבצעים יומיום במרכז שניידר."

צוות משניידר השתתף בכנס הפרעות אכילה

צוות מהמרפאה לטיפול בהפרעות אכילה, בראשות ד"ר אורית קריספין, השתתף ביום העיון השנתי של העמותה למניעה, טיפול ומחקר בהפרעות אכילה בישראל, שנערך בהדסה ירושלים. כל הצגות המקרה שהוגשו על ידי אנשי שניידר התקבלו להצגה בכנס. הזאר דאוד, מתמחה בפסיכולוגיה קלינית, הציגה טיפול בנערה אנוקטית תוך התייחסות לנושא הזהות האנוקטית כתחליף פתולוגי לבעיית זהות לאומית. הפסיכולוגית ד"ר איריס שחר לביא והדיאטנית הקלינית עפרי ילין, הציגו טיפול משולב בילדה אנוקטית עם מוטיזם סלקטיבי. הפסיכולוגית הקלינית עדי שמיע-עצמון והדיאטנית הקלינית נופר ואליק, הציגו טיפול במודל דיאדי של אם וילד הסובלים מהפרעות אכילה. ד"ר סילבנה פניג, מנהלת המחלקה לרפואה פסיכולוגית, ומירה הורוביץ, פסיכולוגית קלינית אחראית באשפוז ד', השתתפו כמתדיינות בפאנלים שונים, והשלימו ייצוג מרשים של מרכז שניידר באירוע.

כל התרחישים:

ייצוג למרכז שניידר בכנס לרפואת אסונות

ציפי עוז משלאי, אחראית שעת חירום בבית החולים, וד"ר ערן משיח, רופא בכיר במלר"ד ואחראי על טראומת ילדים, ייצגו את מרכז שניידר בכנס הבינלאומי לרפואת אסונות (WADDEM) שנערך בטורונטו שבקנדה. ד"ר משיח, הפעיל במסגרת הצה"לית כאחראי על טיפול בילדים בבתי חולים שדה באזורי אסונות טבע, הרצה בכנס על שדרוג הטיפול בטרומות ילדים במתארי אסון בארץ ובעולם. בנוסף, ד"ר משיח הציג פוסטר עם עיקרי המלצות ועדת מומחים בראשות פרופ' יחזקאל ויסמן, מנהל היחידה לרפואה דחופה (מיון) בשניידר, לשדרוג ושיפור מערך הטיפול בטרומה והיפגעות ילדים בישראל. בכנס הוצגו תרחישי אסון כגון רעידת אדמה, התמודדות עם חומרים כימיים וקרינה, ונערכו סימולציות להכשרת צוותים מכל העולם להיערכות ומוכנות במצבי חירום. "יצאנו בתחושה כי מרכז שניידר ערוך ומוכן לתת מענה הולם לתרחישים הללו", סיכמה ציפי עוז משלאי.

מומחים מהארץ ומהעולם מדברים על CMV

זיהום מולד בנגיף ה-CMV הינו הזיהום המולד השכיח בעולם, ועלול לגרום לתחלואה נורולוגית משמעותית בילדים, לרבות פגיעה בשמיעה. כנס בנושא זיהום נגיף זה בתינוקות וילדים ייערך בשניידר ב-27.9.17 בהשתתפות מומחים מהארץ ומחו"ל. לאחר דברי פתיחה שישא פרופ' יוסף פרס, מנהל בית החולים, ירצו פרופ' אפי בילבסקי ממחלקת ילדים ג' בשניידר, פרופ' איב ויל מבית החולים לילדים נקר בפריז, פרופ' דיוויד קימברלין מהמחלקה לפדיאטריה באוניברסיטת אלבאמה בברמינגהם, פרופ' יעקב אמיר ופרופ' יוסף פרדו מבית החולים לנשים שבמרכז רפואי רבין, ופרופ' גוסטבו מלינגר ממרכז רפואי סוראסקי.

מפגשים להורים ולמשפחות

«**כנס HHT רב מקצועי למטופלים ולמשפחות** בשיתוף עמותת אוסלר וברנד בישראל, נערך במרכז שניידר בהשתתפות ד"ר מאיר מי-זהב, פרופ' חנה בלאו, מנהלת מכון ריאות, ד"ר תמיר דגן, רופא בכיר ביחידת הצנתורים בשניידר, ומומחים ממרכז רפואי רבין שסקרו היבטים שונים של המחלה: ד"ר איתן סודרי (אף אוזן גרון), ד"ר אסף יששכר (מחלות כבד), ד"ר גיא רפאלי (נירודיולוגיה פולשנית) וד"ר יעל גולדברג (גנטיקה). HHT (תסמונת אוסלר וברנד) היא מחלה גנטית, הפוגעת ברירת האף, בכלי דם עוריים, בריאות ובאיברים נוספים בגוף. במרכז שניידר פועל מרכז ארצי לטיפול במחלה זו בניהולו של ד"ר מאיר מי-זהב ובו מטופלים מעל 300 חולים.

«**ערב משפחות לילדים מושטלי כבד** בנושא ביופסיות כבד התקיים בארגונה של מתאמת השתלות הכבד במרכז שניידר, מיכל שפיר. הערב נפתח בדברי ברכה של פרופ' רענן שמיר, מנהל המכון לגסטרואנטרולוגיה, תזונה ומחלות כבד בשניידר. בהמשך הרצו מומחי שניידר: ד"ר יעל מוזר גלזברג וד"ר מיכל רוזנפלד בר-לב ממכון הגסטרו, ד"ר מיכאל קניז'ניק, מנהל יחידת הרדיולוגיה הפולשנית, האחיות רחלי גבע ואולגה אברבך ממחלקת ילדים ג', ד"ר אנה תובר מהמכון לפתולוגיה בבלינסון ומשכית גילן שוחט, מנהלת המרכז החינוכי בשניידר, שהציגה להורים את "הדיאלוג החינוכי במצבי משבר" ואת העבודה המתבצעת עם הילדים המושטלים.

«**מפגש אלרגיה וחסר חיסוני ראשוני** להורים ולמטופלים נערך לראשונה במכון קיפר לאלרגיה ואימונולוגיה בשניידר. דברי פתיחה נשא ד"ר נופר מרכוס מנדלבלט ממכון קיפר, שבו מטופלים מדי שנה כ-3,000 ילדים מכל רחבי הארץ עם אלרגיה וחסר חיסוני ראשוני. במפגש הרצו רופאי המכון בנושאי אלרגיה למזון, גישה לילדים עם זיהומים חוזרים ופריחה מסוג אורטיקריה, שנבחרה על ידי ארגון האלרגיה העולמי כנושא הדגל לשנה זו. בין השאר הוצגה התרופה הביולוגית החדשה anti IGE שניתנת למטופלים במכון בהצלחה מרובה. המפגש נערך בשיתוף פעולה עם איגוד האלרגיה העולמי ועם האיגוד הישראלי לאלרגיה ואימונולוגיה.

פריצת דרך באבחון צליאק

נתונים מכ-700 ילדים ומתבגרים, לבחינת יעילותם של נוגדנים שונים ותרומת הביופסיות באבחון צליאק. המחקר הראה בבירור, כי השילוב בין רמת נוגדנים עצמיים (tTG-IgA) גבוהה מאוד בדם, יחד עם תוצאה חיובית של נוגדנים אוטואימוניים אחרים (EMA-IgA) בדגימת דם שנייה, מאפשר אבחון מובהק של מחלת הצליאק בילדים עם תסמינים, ללא ביצוע ביופסיה. כל המטופלים שעמדו בקריטריונים נבדקו ונמצאו חיוביים לגורמי הסיכון הגנטיים, כך שניתן לאשש את הגישה שאין צורך בביצוע ביופסיה לאבחון צליאק. "התוצאות מספקות תמיכה חזקה לגישת האי-ביופסיה שמציעה החברה האירופאית לגסטרואנטרולוגיה", אומר פרופ' רענן שמיר, "גישה זו תחסוך מילדים רבים את ביצוע הפעולה הפולשנית, על הסיכונים הכרוכים בה. יחד עם זאת, חשוב לציין כי בשל המורכבות בביצוע האבחנה, יש לבצע את אבחנת הצליאק אצל רופא גסטרואנטרולוג ילדים או אצל רופא ילדים בעל ידע במחלת הצליאק, על מנת לאשר את האבחנה, בין אם באמצעות ביופסיה ובין אם לאו, ולהמשיך מעקב כנדרש אצל רופא גסטרו ילדים". תוצאות המחקר פורסמו בכתב העת המדעי היוקרתי *Gastroenterology*.

מחקר בינלאומי גדול, שבוצע על ידי האיגוד האירופאי לגסטרואנטרולוגיה, מחלות כבד ותזונה (ESPGHAN). המכון לגסטרואנטרולוגיה, תזונה ומחלות כבד במרכז שניידר היה שותף במחקר, שנוהל על ידי פרופ' רענן שמיר, ד"ר ורד נחמיאס פרידלר והמתאמת רעות קליין. למחקר היו שותפים כל רופאי ואחיות המכון וכן ד"ר שרה מורגנשטרן מהמכון הפתולוגי במרכז רפואי רבין. מחלת הצליאק נגרמת כתוצאה מתגובה חיסונית לחלבון הגלוטן, ומתאפיינת אצל ילדים בעיקר בכאבי בטן המלווים בשלשול. בעקבות החשיפה לגלוטן, אצל ילדים הרגישים לו, מתפתחת בגוף תגובה חיסונית אוטואימונית המשפיעה בעיקר על רירת המעי הדק. שכיחות הצליאק היא 1% מהאוכלוסייה, וניתן לטפל בה באמצעות דיאטה נטולת גלוטן, המביאה להיעלמות תופעות המחלה. במשך עשרות שנים אובחנה המחלה באמצעות לקיחת ביופסיות מעי באנדוסקופיה עליונה (גסטרוסקופיה) המתבצעת בהרדמה. כעת מצא המחקר, כי ביותר ממחצית המקרים ניתן להגיע לאבחנה גם ללא פעולה פולשנית זו. במחקר הבינלאומי השתתפו 33 בתי חולים לילדים ב-21 מדינות בעולם, בכלל זה ישראל, ונאספו בו

פרופ' רענן שמיר

בקרב יותר מ-50% מהילדים שאובחנו כחולי צליאק, לא נדרשו אנדוסקופיה וביופסיות מעי לצורך אבחנת המחלה - כך עולה מממצאי

האלגוריתם שישלוט בסוכר

פרופ' משה פיליפ

לאסוף נתונים מדויקים על מרבית החולים כדי לפתח מוצר שיאפשר להם לשלוט בצורה טובה יותר במחלה".

במרכז שניידר: "חולים אלו עם סוכרת מסוג 1, והמטופלים שלהם, מסתמכים על מידע אישי הכולל נתונים מצטברים אודות רמות הסוכר והאינסולין בעבר, וכן על מידע מפורט אודות כמות זמן הארוחות ורמת הפעילות הגופנית של המטופלים. ניתוח נתונים זה אורך זמן ודורש רמת מיומנות גבוהה. בנוסף, העדויות מראות שמרבית חולי הסוכרת מסוג 1 לא מצליחים להגיע לעדי בקרת רמת הסוכר המומלצים. משום כך, יש צורך לפתח כלים נוספים ואלגוריתמים שיעזרו הן לרופאים והן למטופלים לשפר את פרופיל הטיפול, כדי לשפר את בקרת רמת הסוכר באוכלוסיית חולים אלה". מוסיף ערן אטלס, מנכ"ל DreaMed: "מסיבות שונות, אחוז גדול מחולי סוכרת מסוג 1 לא משתמשים במשאבת אינסולין ומד סוכר רציף, אלא מסתמכים על גלוקומטר ועל הזרקת אינסולין קצר טווח. כיום, אין נתונים על הרגלי הזרקת האינסולין של אוכלוסייה זו. בעידן המכשירים החכמים והמקוונים, אנחנו מנצלים את ההזדמנות

הסכם שיתוף פעולה, שמטרתו שיפור ניהול רמת האינסולין במטופלים עם סוכרת מסוג 1, נחתם בין מרכז שניידר, חברת DreaMed Diabetes המפתחת פתרונות לניהול וטיפול במחלת הסוכרת, וחוקרים מבית הספר ג'ון פולסון להנדסאות ומדעים יישומיים (SEAS) באוניברסיטת הרווארד. השותפות מייצגת שנים רבות של ניסיון וידע בפיתוח אלגוריתמים לבקרה אוטומטית של רמת הסוכר בדם, הידועים גם כלבלב מלאכותי. במסגרתה, חוקרים מ-DreaMed ישתפו פעולה עם ד"ר אייל דסאן, חוקר בכיר בהנדסה רפואית, עם פרנסיס ג' דויל ה-III, דיקן SEAS, ועם פרופ' משה פיליפ וד"ר רויטל נימרי ממרכז שניידר, כדי לשפר את אפשרויות הטיפול לחולי סוכרת מסוג 1 המקבלים מספר הזרקות אינסולין מדי יום ומשתמשים במד סוכר ביתי. מסביר פרופ' משה פיליפ, יו"ר ומדען ראשי של DreaMed ומנהל המכון לאנדוקריןולוגיה וסוכרת

המכון לאנדוקריןולוגיה וסוכרת במרכז שניידר: מרכז מצוינות של תוכנית SWEET העולמית

SWEET, המבצע את עיבוד הנתונים. כחלק משיתוף הפעולה הגיע צוות בקרים מטעם SWEET לביקור במרכז שניידר. פרופ' משה פיליפ, פרופ' שלומית שליטין וד"ר נעמה פיש מהמכון לאנדוקריןולוגיה וסוכרת אירחו את הבקרים והציגו בפניהם את פעילות המכון יחד עם אלונה חמו - אחראית מתאמות מחקר, ועם צוות רב מקצועי שכלל אחיות, דיאטנית ופסיכולוג מצוות מרכז שניידר.

המכון לאנדוקריןולוגיה וסוכרת במרכז שניידר זכה לאחרונה לתעודה ולהכרה כאחד ממרכזי המצוינות של SWEET - תוכנית בינלאומית של מרכזי טיפול בסוכרת בגיל הצעיר. התוכנית העולמית מאפשרת השוואה בין המרכזים השונים ולימוד דרכי טיפול בסוכרת ממרכזי מצוינות אחרים, והיא משמשת בסיס למחקרים בינלאומיים בנושא סוכרת בילדים. הנתונים הנצברים במרכז שניידר לגבי הטיפול ואיזון מטופלי הסוכרת מועברים פעמיים בשנה למרכז

SAVE THE DATE יום המחקר ה-8 25 בינואר 2018

והפעם: הרצאות בסגנון TED של חוקרי שניידר, הרצאת אורח של חוקר מוביל בתחומו רגע לפני פרישתו לגמלאות, ועוד הרבה מוקדי עניין מסקרנים ומפתיעים... אל תחמיצו!

מלגות מחקר לאומיות לחוקרי שניידר

הבינאישית. מעבר לכך, הן פוגעות בדימוי העצמי ועלולות לגרום לחרדה ולדיכאון: ילדים נפגעי כוונות חשופים להתעלמות, הצקות, בריזות וחרם. בספרות המחקרית מתוארים פרוטוקולים של טיפולים פסיכולוגיים, המיועדים לשיפור איכות החיים והדימוי העצמי של ילדים נפגעי כוונות. יחד עם זאת, לאחר השיקום הראשוני הכולל ניתוחים פלסטיים, הרי שבפועל לא קיימת מערכת תמיכה המלווה את הילד ומסייעת לשיקומו הנפשי, על אף שהתמודדותו עם נזקי הכוונות היא כרונית.

על המחקר: בשלב הראשון של המחקר נערכו ראיונות עם הילדים הסובלים מכוונות חיצוניות. באמצעות הראיונות מופו הצרכים והקשיים שעמם מתמודדים ילדים אלו. בשלב השני (העתידי) של המחקר יפותח על בסיס המידע שהתקבל מהראיונות מודל טיפולי התערבותי, המבוסס על פרוטוקול קוגניטיבי התנהגותי (CBT). יעילותו של מודל זה תיבחן באמצעות משוּב וכן על ידי שאלוני איכות חיים שימולאו לפני ההתערבות ואחריה. בצורה זו יבסס המחקר את ההשתלבות של נפגעי כוונות בטיפולים פסיכולוגיים ואת השפעתם של טיפולים אלה על איכות חייהם. תוצאות המחקר משמעותיות בהליך שיפור מערכת השיקום, המלווה את המטופלים לאורך זמן, ובהתאמתה לצורכיהם האמיתיים.

עוד משהו: רשות המחקר מממנת מספר מלגות כאלו במהלך השנה. בספטמבר 2017 יציג אלון ליברמן את מחקר זה בכנס שיערך בברצלונה.

שנחשב לבלתי הפיך יכול, באופן פוטנציאלי, להיות הפיך. כעת מפתחים החוקרים מודל עכבר לחקר המחלה, שמטרתו לענות על שאלות כגון "מדוע המחלה מתרחשת רק ביילודים" ו"כיצד הרעלן עובר מהאם לעובר". תוצאות המחקרים ישליכו על ההבנה והטיפול במחלות כבד ודרכי מרה נוספות.

עוד משהו: ל"קול קורא" זה הוגשו 507 בקשות ומהן התקבלו רק 33%. הקרן הלאומית למדע היא הגוף המרכזי התומך במחקר בסיסי פורץ דרך בישראל, על סמך מצוינות מדעית בתחומי הדעת השונים ובמגוון ערוצי תמיכה.

לשפר את השיקום הפסיכולוגי לילדים נפגעי כוונות

חוקרים: אלון ליברמן, פסיכולוג שיקומי במרפאת כאב כרוני ובמערך לרפואה פסיכולוגית, ד"ר חיליק חיון, כירורג פלסטי, יוליאנה אשל, מנהלת השירות לריפוי בעיסוק.

המענק: מלגה של רשות המחקר למימון כנס בחו"ל לחוקרים המרצים בכנס.

עבור: מחקר בנושא "היבטים בטיפולים פסיכולוגיים בילדים עם כוונות".

רקע: החזות החיצונית, בדגש על פנים וידיים, מהווה מרכיב מרכזי בעיצוב הזהות וביכולת ההבעה הרגשית בתקשורת המילולית והלא מילולית. כוונות חיצוניות אצל ילדים הן אתגר מורכב מבחינה פסיכולוגית וחברתית, ומשפיעות משמעותית על איכות החיים שלהם. כוונות בפנים עלולות להגביל את יכולת ההבעה ולהקשות על התקשורת

רותמים את הכבשים להבנת כשל כבדי בתינוקות

חוקרת ראשית: ד"ר אורית ויסבורד-צינמן, רופאה בכירה במכון לגסטרואנטרולוגיה, תזונה ומחלות כבד.

המענק: מלגת ISF - הקרן הלאומית למדע.

עבור: מחקר בנושא "הבנת הפתוגנזה של אטרזיה ביליארית בעזרת מודל חדשני של רעלן, הגורם להתפרצות המחלה בכבשים".

רקע: המעבדה לחקר מחלות דרכי העיכול וכבד בילדים עוסקת בהבנת הגורמים והסיבות של מחלת האטרזיה הביליארית - צהבת ביילוד, הנגרמת מהעדר דרכי מרה מחוץ לכבד. מחלה זו מהווה סיבה עיקרית לכשל כבדי, הגורר צורך בהשתלת כבד בתינוקות. במקביל לחקר מחלה זו באמצעות מודל חדש, עוסקת המעבדה בחקר מחלות כבד נוספות.

על המחקר: בשיתוף פעולה עם מעבדה באוניברסיטת פנסילבניה, בודדו החוקרים רעלן הגורם להתפרצות מחלת הכבד בכבשים בדרום אוסטרליה. בעזרת רעלן זה הם חוקרים את מנגנוני המחלה. החוקרים מצאו שבאטרזיה ביליארית קיימת פגיעה בדרכי המרה החוץ כבדיות, הגורמת להיפרדות הקשרים בין תאי המרה. עקב כך נגרמת חסימת צינור המרה וכן מופיע תהליך הצטלקות סביב צינוריות המרה. כמו כן, בדקו החוקרים את המנגנון המולקולרי התוך-תאי המתרחש בדרכי המרה, והצליחו להראות, שהנזק

פרופ' חנה תמרי

מענק יוקרתי לפרופ' חנה תמרי למחקר על ייצור כדוריות הדם

התפקיד של החלבון קודנין בייצור הכדוריות האדומות. קודנין הוא חלבון שמוצא על ידי גן שהתגלה במעבדת שניידר, ושמוטציות בו גורמות למחלה נדירה בשם Congenital Dyserythropoietic Anemia type

פרופ' חנה תמרי, מנהלת היחידה להמטולוגיה במערך ההמטולוגי אונקולוגי בשניידר, קיבלה מענק מחקר יוקרתי של ISF (הקרן הישראלית למדע) יחד עם החוקר ד"ר בני מוטרו מאוניברסיטת בר אילן. המחקר יעסוק בהבנת

חוקרי שניידר מציגים: מחקר חובק עולם

חוקרי מרכז שניידר נוהגים להשתתף בכנסים בינלאומיים במטרה להתמקצע, להכיר קולגות בעולם, ליצור קשרי עבודה ומחקר, אך גם להרצות ולתרום מהידע, הניסיון והמקצועיות שלהם. לפניכם דוגמאות לכנסים שבהם השתתפו חוקרי שניידר כמרצים בשנת 2016.

פרופ' אפי בילבסקי
מחלקת ילדים ג'
כנס אירופאי בנושא
CMV מולד
אפריל | איטליה

ד"ר ענבל סמוק
מחלקת כירורגית
כנס ארגון כירורגית ילדים
האירופאי השנתי
יוני | איטליה

ד"ר שפרה אש
מערך המטולוגי-אונקולוגי
כנס לגידולים עוברים
בילדים
נובמבר | רוסיה

פרופ' רענן שמיר
ד"ר ענת גוז מרק
מכון גסטרואנטרולוגיה,
תזונה ומחלות כבד
כנס תזונה וגדילה
מרץ | אוסטרליה

פרופ' שלומית שליטין
מכון אנדוקרינולוגיה וסוכרת
כנס תזונה וגדילה
מרץ | אוסטרליה

ד"ר ג'ואן יעקובוביץ
מערך המטולוגי-אונקולוגי
כנס ניוטרופניה
ספטמבר | אוסטרליה

ד"ר עמית אסא
תזונה וכבד | כנס
גסטרואנטרולוגיה כללי |
אוקטובר | אוסטרליה

ד"ר ענת גוז מרק
מכון גסטרואנטרולוגיה,
תזונה וכבד
כנס פדיאטריה ותזונה
יולי | שווייץ

ד"ר שפרה אש
מערך המטולוגי-
אונקולוגי
קבוצה אירופאית לטיפול
בנוירובלסטומה
ספטמבר | שווייץ

פרופ' יחזקאל ויסמן
מלר"ד
כנס האגודה האירופאית
הפדיאטרית
אוקטובר | שווייץ

ד"ר גילת לבני
מחלקת ילדים א'
כנס פדיאטריה
אפריל | הולנד

פרופ' חנה תמרי
מערך המטולוגי-
אונקולוגי
כנס האיגוד האירופאי
להמטולוגיה
יוני | דנמרק

פרופ' יצחק ניב
מערך המטולוגי-
אונקולוגי
כנס השתלות מח עצם
ספטמבר | גרמניה

ד"ר דפנה מרום
מחלקת ילדים א'
הכנס העולמי השלישי -
נושאים שנויים במחלוקת
בילדים
אפריל | ספרד

ד"ר קרן פוליטי
מרפאת התפתחות הילד
מעקב פגים
החברה האירופאית
לנוירולוגית ילדים
יוני | צרפת

ד"ר רויטל נימרי
מכון אנדוקרינולוגיה
וסוכרת
כנס האיגוד האירופאי
לאנדוקרינולוגיה בילדים
ספטמבר | צרפת

פרופ' שי אשכנזי
מחלקת ילדים א'
כנס האגודה האירופית
למחלות זיהומיות בילדים
מאי | בריטניה

ד"ר שלומית ברזילי
מערך המטולוגי-אונקולוגי
כנס אנמיה
אפלטית ותסמונת
מיאלודיספלסטי
יוני | אירלנד

ד"ר שפרה אש
מערך המטולוגי-אונקולוגי
הכנס הבינלאומי הדו שנתי
למחקר בנוירובלסטומה
יוני | אוסטרליה

פרופ' רענן שמיר
מכון גסטרואנטרולוגיה,
תזונה ומחלות כבד
כנס בינלאומי
לגסטרואנטרולוגיה, כבד,
השתלות ותזונה
פברואר | הודו

ד"ר עמית אסא
ד"ר פיראס רינאוי
מכון גסטרואנטרולוגיה,
תזונה ומחלות כבד
כנס האגודה האירופית
לגסטרואנטרולוגיה של
ילדים, כבד ותזונה
מאי | יוון

ד"ר ג'רי שטיין
מערך המטולוגי-אונקולוגי
כנס השתלות
מאי | ירושלים

ד"ר נעם זביט
מכון גסטרואנטרולוגיה,
תזונה ומחלות כבד
כנס דלקת וושט
אאזימפילית (EoE)
מרץ | סלובניה

פרופ' שי אשכנזי
מחלקת ילדים א'
הכנס השנתי האירופאי
ברפואת ילדים
יוני | רומניה

פרופ' רענן שמיר
מכון גסטרואנטרולוגיה,
תזונה ומחלות כבד
כנס הנקה
אוגוסט | בולגריה

ד"ר סלבדור פישר
מערך המטולוגי-אונקולוגי
כנס זיהומים ברפואת ילדים
נובמבר | צ'ילה

פרופ' יחזקאל ויסמן
המחלקה לרפואה דחופה
כנס בינלאומי לרפואה
דחופה
אפריל | דרום אפריקה

פרופ' רענן שמיר
מכון גסטרואנטרולוגיה,
תזונה ומחלות כבד
כנס יוגורט ותזונה
YINI - כנס
אפריל | ארגנטינה

ד"ר צבי בר סבר
המכון לרפואה גרעינית
כנס האיגוד האמריקאי
לרפואה גרעינית
יוני | ארה"ב

פרופ' יורם נבו
מכון נוירולוגיה
הכנס המדעי של ניוון
שרירים מולד
מרץ | קנדה

פרופ' רענן שמיר
מכון גסטרואנטרולוגיה,
תזונה ומחלות כבד
הכנס העולמי של
גסטרואנטרולוגיה,
הפתולוגיה ותזונה
אוקטובר | קנדה

ד"ר עודד שוירמן - יו"ר חטיבת הילדים

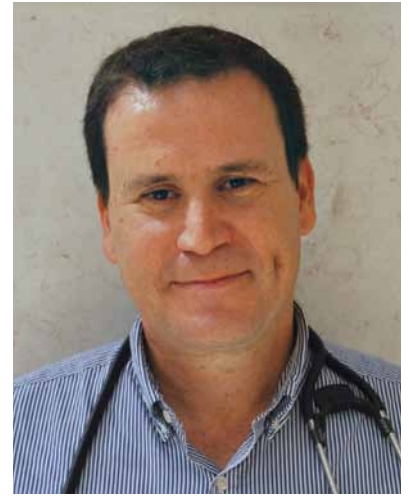
ד"ר שוירמן מחליף בתפקיד את פרופ' אבי זכריה, שהוביל את חטיבת הילדים בבית החולים בשמונה השנים האחרונות

מינוי חדש במרכז שניידר לרפואת ילדים: ד"ר עודד שוירמן מונה ליו"ר חטיבת הילדים בבית החולים במקומו של פרופ' אבי זכריה, שמילא את התפקיד בשמונה השנים האחרונות. ד"ר שוירמן, מומחה ברפואת ילדים, משמש כסגנו וממלא מקומו של מנהל מחלקת ילדים ב' במרכז שניידר, פרופ' דניאל לנדא.

פרופ' יוסף פרס, מנהל מרכז שניידר, בירך את ד"ר עודד שוירמן עם כניסתו לתפקיד והודה לפרופ' זכריה על מסירותו הגדולה לקידום ופיתוח רפואת הילדים בבית החולים ועל השקעתו הרבה והאכפתית למען הרופאים המתמחים, רווחתם והצלחתם.

פרופ' אבי זכריה

ד"ר עודד שוירמן

הסבא של ילדי המחלקה האונקולוגית

המיוחדת. במרכז שניידר פועלים כ-500 מתנדבים במסגרת עמותת "ילדים שלנו" - זרוע גיוס המשאבים וארגון הידידים של מרכז שניידר. לידיעות נוספות על פעילות העמותה - ראו עמ' 22

גבולות, היוצאת מהלב ונכנסת ללב. טקס ההוקרה למתנדבים המצטיינים התקיים במעמד נועז בר ניר, מנכ"ל כללית, במטרה להודות למתנדבים הרבים של כללית על תרומתם

אשר אמדו, תושב הוד השרון המתנדב במרכז שניידר, קיבל את תעודת מגן מנכ"ל בטקס ההוקרה השנתי של מתנדבי כללית. התעודה הוענקה לו על התנדבותו רבת השנים בעמותת "ילדים שלנו" הפועלת בבית החולים. אשר בן ה-70, נשוי למיכל, אב לחמישה וסב לשישה, מתנדב מזה 24 שנה בצוות המרכז החינוכי במחלקה האונקולוגית. הוא מגיע בקביעות כדי להקריא לילדים המאושפזים סיפורים שחלקם אף פרי עטו. בשנת 2014 חלה אשר בסרטן ונזקק למספר ניתוחים ואשפוזים. לכוח הרצון העז שלו להמשיך ולתרום לחברה, ולספרי הילדים והמוסיקה שהוא מחבר, היה חלק לא מבוטל בניצחון שלו על המחלה ובחזרתו למעגל ההתנדבות בבית החולים. אשר מצליח ליצור עם הילדים הצעירים שיח משמעותי שבמהלכו הם משתפים אותו בתחושותיהם, ובכך הוא מסייע להם לתת ביטוי למצוקות המחלה והאשפוז. עשייתו מקלה על התמודדותם של הילדים עם הטיפולים המורכבים ותורמת לתהליך הריפוי. הנתינה, האנושיות ומאור הפנים של אשר מהווים דוגמה וסמל לעשייה ללא

המתנדב אשר אמדו מקבל את פרס ההוקרה מידי מנכ"ל כללית, נועז בר ניר (משמאל), וסמנכ"ל משאבי אנוש, גדי כהן

שאו ברכה

פרופ' דניאל לנדא קיבל דרגת פרופסור מן המניין בחוג לפדיאטריה בביה"ס לרפואה באוניברסיטת תל אביב.

פרופ' מרים דוידוביץ קודמה לדרגת פרופסור חבר קליני בחוג לפדיאטריה בביה"ס לרפואה באוניברסיטת תל אביב.

ד"ר אריה ישעיה מונה ליו"ר החברה הישראלית לאמצעי מניעה ובריאות מינית.

דיאנה קדוש, עו"ס ממכון הסי.אף, מונתה כחברה בצוות הבינלאומי של הארגון האירופאי לסי.אף, כנציגת ישראל בנושאי חינוך לסי.אף. דיאנה והפסיכולוגית הקלינית **ד"ר אדי לנדא** מצוות המכון מונו גם כנציגות ישראל בארגון בריאות הנפש האירופאי בתחום הסי.אף.

ד"ר דניאל וייגל מונה למ"מ מנהל המחלקה לאורתופדיה, במקום פרופ' אלחנן בראון אשר סיים את עבודתו בבית החולים.

ד"ר ליאורה כץ ג'אן מונתה למנהלת מערך המעבדות במרכז שניידר. היא מחליפה בתפקידה את ד"ר ענת בן-דור, שמונתה למנהלת תהליכים ומערכות מידע במערך המעבדות הארצי של כללית.

דוד ויסברג מונה למהנדס בית החולים במקומו של יצחק גרבשטיין, אשר פרש לגמלאות אחרי שנות עבודה רבות בכללית ובשניידר.

לינדה לוי מונתה למנהלת התפעול של מרכז שניידר.

פרופ' אפי בילבסקי מונה לראש החוג לרפואת ילדים בביה"ס לרפואה באוניברסיטת תל אביב.

פרסים בינלאומיים לחומחי שניידר

מדליה לפרופ' שי אשכנזי מטעם האיגוד האירופאי, על תרומתו לחינוך רפואי במחלות זיהומיות בילדים

שיצא בשמונה מהדורות מאז 1985 ונחשב לספר הלימוד העיקרי בעברית ברפואת ילדים. עם זכייתו אמר פרופ' אשכנזי: "אני מלא סיפוק על שיכולתי לתרום לקידום הטיפול במחלות זיהומיות בילדים בארץ ובעולם, המהווה עדיין את הגורם השכיח ביותר לתחלואה בילדים, ולצערנו כרוכות עדיין בסיבוכים ובתמותה. אני רואה בהוקרה זו הבעת הערכה לכלל הרפואה בישראל ולתרומתה הגלובלית".

לאחרונה במדריד שבספרד, כהוקרה על תרומתו לאורך השנים לחינוך הרפואי במחלות זיהומיות בילדים. פרופ' אשכנזי כיהן במשך שש שנים כחבר ועדת ההשתלמות של האיגוד האירופאי למחלות זיהומיות בילדים, ובהמשך כיו"ר הוועדה. בתקופה זו הוא קידם את ההשתלמות וההתמקצעות במחלות זיהומיות בילדים, בפרט לרופאים צעירים, תוך העלאת יוזמות חדשניות. כך הונהגה מדי חודש הצגת חולה מורכב "מלמד" באינטרנט תוך דיון מעמיק והדגשת המסרים הנלמדים ממהלך הזיהום, הוכנו קורסים מקוונים בנושאים כגון שימוש נכון באנטיביוטיקה וטיפול באיידס בילדים, אורגנו השתלמויות מקומיות בתמיכת האיגוד, תואמה שליחת מרצים מובילים לארצות מתפתחות ואורגנה סדנה בת יומיים למתמחים במחלות זיהומיות ברחבי העולם, המתקיימת מדי שנה במסגרת הכנס השנתי של האיגוד האירופאי למחלות זיהומיות בילדים. בנוסף, פרופ' אשכנזי הוא מורה מוערך בפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל אביב, מכהן כיו"ר האיגוד הישראלי לרפואת ילדים, וערך (יחד עם פרופ' שוחט) את ספר הלימוד "רפואת ילדים",

פרופ' שי אשכנזי

פרופ' שי אשכנזי, מנהל מחלקת ילדים א' ומומחה למחלות זיהומיות במרכז שניידר, קיבל מדליה מטעם האיגוד האירופאי למחלות זיהומיות בילדים (ESPID). המדליה הוענקה לו בטקס שנערך

פרס אירופי לחקר טורט הוענק לפרופ' אלן אפטר

החברה האירופית לחקר תסמונת טורט (ESSTS) החליטה להעניק לפרופ' אלן אפטר את פרס מפעל החיים של הארגון לשנת 2017, על הישגיו ותרומתו הגדולה להבנה, אבחון וטיפול בתחום מחלת הטורט. פרופ' אפטר עמד שנים רבות בראש המערך לרפואה פסיכולוגית במרכז שניידר, וכיום מכהן כמנהל מרכז פיינברג לחקר הילד בבית החולים. הוא הזמין לקבל את הפרס בכנס הקרוב של ארגון ESSTS, שיערך בסביליה שבספרד.

פרופ' אלן אפטר

אוניברסיטת אריסטו מוקירה את פרופ' צבי לרון

בית הספר לרפואה באוניברסיטת אריסטו שבסלוניקי, יוון, העניק לפרופ' צבי לרון פרס על תרומתו יוצאת הדופן למדע הרפואה ועל הישגיו האקדמיים פורצי הדרך. פרופ' לרון, מייסד המכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת בשניידר וחתן פרס ישראל בחקר הרפואה לשנת 2009, הוא חוקר בעל מוניטין רב בתחום אנדוקרינולוגיית הילדים. במחקרו הבסיסי בנושא פעילות הורמוני הגדילה הגדיר פרופ' לרון את הקולטנים החסרים באוכלוסייה מיוחדת של ילדים נמוכי קומה, אשר תוארה על ידו ב-1966 וידועה כיום כ"תסמונת לרון". בין השאר, הוא היה הראשון לפתח מודל רב תחומי לטיפול בסוכרת הנעורים, הקים וקידם את המרכז הגדול בארץ לטיפול בסוכרת נעורים במרכז שניידר, ומחקריו על פעילות הורמון הגדילה משמשים עד היום אבני דרך לטיפול בילדים נמוכי קומה.

פרופ' צבי לרון

אחות ויחידה

יום האחות הבינלאומי צוין במרכז שניידר לרפואת ילדים

יום האחות הבינלאומי 2017 צוין במרכז שניידר בשלל פעילויות. בלובי בית החולים הוצבה עמדת קפה ומאפה שקיבלה את פניהם של עובדי שניידר, מדבקות "גאים באחיות שלנו בשניידר" חולקו לכל באי בית החולים, ובמחלקות השונות התקיימו מפגשים מפרגנים של הצוותים עם האחיות בסגנונות שונים. צוות הסיעוד של בית החולים לבש חולצות זוהרות עם הכיתוב: "אחות ויחידה - גאה להיות אחות/ אח בשניידר", ועל רכבי צוותי הסיעוד הודבקו

מדבקות לרכב עם כיתוב דומה. הנהלת הסיעוד ביקרה בכל המחלקות וערכה הגרלה בין הצוותים, ולזוכים הוענקו שוברי מתנה. בעזרת הצוות החינוכי של מרכז שניידר נערך סקר אינטרנטי עם השאלות "מדוע בחרתי להיות אחות?" ו"מדוע במרכז שניידר?".

"הנהלת בית החולים גאה באחיות שניידר ומברכת אותן לרגל יום האחות הבינלאומי", ציינה נורית ברוך, מנהלת הסיעוד בבית החולים. היא העלתה על נס את עבודתן המקצועית, האכפתיות והרגישות של האחיות, והדגישה את מסירותן האינסופית לילדים המטופלים ואת תרומתן המשמעותית להצלחת הטיפול.

מדור לדור: הדרכה קלינית בסיעוד בראי הדורות

מעמיקה ומלמדת בנושא פערי הדורות. ניתנו כלים ונקודות התייחסות למדריכות הקליניות לקליטת אחיות מדור ה-Y, בכלל זה דגש על אופן ההדרכה, מתן משוב מידי, התייחסות לשוני בתפיסת מקום העבודה בחייהן ועוד. בנוסף, עלה נושא הדרכת מטופלים בני דור N (Z) וניתנו טיפים והמלצות להדרכתם, תוך מתן דגש לכך שהוריהם הם בני דור ה-Y. את הנושא העביר האח אופיר ליפשיץ, בעל ניסיון רב בהדרכה ובהוראת סטודנטים לסיעוד.

הדרכה קלינית והוראה בסיעוד הן אומנות שיש לטייב ולעדכן. תהליכי קליטת אחיות חדשות נעשים בהתאמה לצורכי המחלקות ובהתאם לאפיוני הדורות המשתנים. קיימת חשיבות גבוהה ומשמעותית לכך, שהדרכת המטופלים בבית חולים לילדים צריכה להתייחס לפערי הדורות - שכן ההורים הם בני דור ה-Y בעוד שהילדים הם בני דור ה-N. בהנהלת הסיעוד ובתמיכתה של נורית ברוך, מנהלת הסיעוד, קיימו סדנה

אחיות מרכז שניידר מביאות לנו כבוד

ייצוג לשניידר בכנס אירופאי לאחיות חדר ניתוח

אחיות חדר ניתוח לאה קארין ודליה גולדברג השתתפו בכנס EORENA, הכנס האירופאי לאחיות חדר ניתוח, שנערך השנה ברודוס. לאה, ראש צוות אחיות כירורגיה בחדר ניתוח, הציגה את תפקידן של האחיות בניתוחים בריאטריים בגישה לפרוסקופית ואת השתתפותן בניתוחים אלה. בכנס השתתפו אחיות חדר ניתוח ממדינות אירופה, החברות באיגוד חדר ניתוח האירופאי, ובכללן גם אחיות חדר ניתוח מבתי חולים בישראל.

יוליה גנדלר בוועד האירופאי של אחיות סי.אף

במסגרת כנס האיגוד האירופאי לסיסטיק פיברוזיס נבחרה יוליה גנדלר, אחות אחראית מכון ריאות בשניידר, כחברת הוועד המוביל של אחיות האיגוד. יוליה היא נציגת ישראל בוועד לצד ארבע אחיות מסקוטלנד, בלגיה, ספרד וסלובניה. הוועד המוביל אחראי על ניהול פורום אחיות סי.אף, ארגון כנסים, הובלת כתיבתם של פרוטוקולים בינלאומיים וסטנדרטים סיעודיים לטיפול בחולי סי.אף. תהליך הבחירה לוועד מבוסס על קורות חיים, הצגה עצמית והצבעה. כאחות אחראית מכון ריאות בשניידר, יוליה היא בעלת ניסיון רב וידע עדכני בעשייה סיעודית מקצועית ובעבודה על פי סטנדרטים גבוהים.

הפוסטר של שניידר: הזוכה בקורס ניהול סיכונים

בתחרות הפוסטרים, שנערכה ביום מרכז לבוגרי הקורסים לניהול סיכונים מטעם "מכללת", זכו במקום הראשון בוגרי שניידר: אולגה גוכשטיין, מרכזת תחום פצעים וסטומה, עפרה מליחי, אחות היחידה לניהול סיכונים וחדר ניתוח, וד"ר אביב טוטנאור, רופא מרדים בכיר. הפוסטר הזוכה מבוסס על עבודתם המקצועית בנושא "מניעת אקסטרורוזציה בילדים מאושפזים ביחידות לטיפול נמרץ במרכז שניידר". מטרת העבודה למנוע סטיית חומרים, הניתנים באמצעות עירוי פריפרי או מרכזי, אל מחוץ לווריד, ובכך למנוע נזק לרקמות שמסביב.

פרס מחקר בסיעוד האונקולוגי לעירית שוורץ אטיאס

מדי שנה, מעניקה האגודה למלחמה בסרטן פרס לאחות אונקולוגיות בתחום המחקר. השנה, ביום העיון השנתי של העמותה לקידום הסיעוד האונקולוגי, זכתה בפרס עירית שוורץ אטיאס, מנהלת הסיעוד של המחלקה האונקולוגית הפרס הוענק לעירית על עשייתה ותרומתה רבת השנים לקידום המחקר בסיעוד האונקולוגי בישראל, בכלל זה עבודת הדוקטורט שלה, העוסקת בהיבטים מהפסיכולוגיה החיובית בקרב ילדים חולי סרטן והוריהם. ד"ר מירב בן נתן, יו"ר העמותה הישראלית למחקר בסיעוד, ציינה כי עירית פעילה בתחום המחקר ברמה הארצית, במסגרת העמותה ובארגון כנסים. נורית ברוך, מנהלת הסיעוד בשניידר, מגדירה את עירית כפורצת דרך: "דוגמה לאחות מנהלת וחוקרת בתחום אונקולוגיית ילדים, שותפה להקמת היחידה למחקר בסיעוד בשניידר, שריכזה בעבר את התחום בבית החולים". פרופ' יצחק יניב, מנהל המערך ההמטולוגי אונקולוגי, מדגיש כי "עירית מהווה מודל לשילוב של עשייה מקצועית בשטח לצד עשייה מחקרית". תמר נתנזון, מנהלת הסיעוד במערך, מוסיפה כי תוצאות המחקר של עירית יסייעו בהנחיית הצוות הרב תחומי ובבניית תוכנית מתאימה, שתכווין את הילד והוריו לאימוץ משאבים מקלים.

קורס אקמו שניידר-בילינסון

שיתוף פעולה מקצועי ואקדמי ראשון מסוגו נערך לאחרונה בין היחידה לטיפול נמרץ לב בשניידר והיחידה לניתוחי לב חזה בבילינסון. במסגרת השת"פ נבנה קורס אקמו, המיועד להכשרת צוות סיעודי משתי היחידות לצורך עבודה עם מטופלים הזקוקים לתמיכה חוץ גופית. הקורס נבנה ותוכן על ידי אחראי תחום אקמו בשתי היחידות, האחים ניר סינאוני משניידר וגריגורי טרייטל בבילינסון. במשך שלושה ימים הכשרו עשר אחיות משתי היחידות בשניידר ובבילינסון, באמצעות לימוד עיוני ותרגולים פעילים עם בובת סימולציה. המנהלים הרפואיים של הקורס היו ד"ר אורית מנור שולמן - רופאה בכירה בטיפול נמרץ לב בשניידר, וד"ר דני גורפיל - רופא מנתח לב בבילינסון. צוות המרצים כלל רופאים מומחים לטיפול נמרץ, מנתחי לב משתי היחידות, צוות סיעודי, ומפעילי מכונת האקמו המשותפת לשני בתי החולים, אורן בכר וגולן שוקרון, שניהלו בהצלחה רבה את התרגולים המעשיים עם בובת התרגול. הבובה, אגב, נבנתה על ידי אורן בכר והיא מאפשרת לצוותים להתנסות ב"אקמו פעיל" כולל צירקולציה והתראות, הכנת המכשיר וחיבורו לסט, חיבור הסט ל"מטופל" ונקיטת פעולות לפתרון תקלות מסכנות חיים. "הקורס הניב שיתוף פעולה שהיווה חוויה מעצימה, יצר סיעור מוחות ולמידה הדדית ופתח פתח לעוד מיזמי למידה דומים", סיכמה רים עבד אלח, מנהלת הסיעוד של היחידה לטיפול נמרץ לב בשניידר. "שיתוף פעולה בין המרכזים תורם הן לידע המקצועי והן למעורבות ולקשר טוב בין הצוותים, ואין ספק שההצלחה תעודד שיתופי פעולה נוספים".

סדנת סגניות לניהול תקשורת

במהלך השנה האחרונה, סגניות מנהלות הסיעוד במחלקות גובשו כקבוצת עבודה על ידי אסתי קזמירסקי, סגנית מנהלת הסיעוד. כחלק מהליך הגיבוש, ובתמיכתה של מנהלת הסיעוד, נורית ברוך, הוחלט לקיים סדנה למתן כלים מעשיים בנושא ניהול ותקשורת. הסדנה נמשכה יומיים והועברה על ידי יועצת ארגונית. היא התנהלה בצורה אקטיבית תוך שימוש בתרחישים שבנו מאירועי שגרת העבודה היומיומיים. במהלך הסדנה עלו הצעות ורעיונות לפתרון, חברות הקבוצה הפגינו תמיכה הדדית ונוצרה אווירת שיתוף וסולידריות. הסגניות זכו לכלים מקצועיים עם דגש על אסרטיביות ניהולית, מיקוד שליטה פנימי, שימוש בחשיבה פרואקטיבית ולימוד הכרת טיפוסי תקשורת. פורום זה ימשיך כקבוצת עבודה משמעותית להתפתחות מקצועית ויחווה מקור לתמיכה הדדית, יצירה ועבודה משותפת.

בית חולים מעודד הנקה

אסטרטגיית מרכז שניידר לשנים הקרובות שמה במוקד את רווחת העובדים. לקראת שבוע ההנקה הבינלאומי, ובעידודה של מנהלת הסיעוד נורית ברוך, נבנתה תוכנית הדרכה להנקה עבור העובדות ההרות בשניידר. את התוכנית ליוו שתי יועצות הנקה, עירית כספי וחניתה מור, שהעבירו לעובדות ההרות במהלך שבוע ההנקה הדרכות שלוו במצגת ובסרטונים. התוכנית זכתה למשוב חיובי גבוה מהעובדות שהודרכו, ובאופן כללי מנשות צוות שניידר שנחשפו לאפשרות להיעזר בעתיד בתוכנית הדרכה זו. כהמשך לכך, יועצות ההנקה ילוו את העובדות שילדו ויתנו להן מענה באמצעות "קו חם" טלפוני ומפגשים קבוצתיים ו/או אישיים. כחלק מקידום ועידוד ההנקה, מתוכנן יום עיון במסגרת "סיעוד לומד ומלמד" שמארגן על ידי רחל גודינגר, אחראית פיתוח מקצועי בסיעוד, להעלאת מודעות לנושא ההנקה וחשיבותו בקרב העובדות, בדגש על היותן סוכנות שינוי בקרב ציבור האימהות המגיעות לבית החולים.

עו"סות טוב

סבים שכולים | מיכל דיין ויפעת עזר, עובדות סוציאליות במחלקה האונקולוגית, העבירו את ההרצאה "שלא כדרך הטבע - סבים וסבתות שכולים", בכנס מקצועי שנערך על ידי בית הספר למדעי ההתנהגות של המכללה למנהל והאגודה הסוציולוגית הישראלית. **משבר וטראומה** | קשת ליבוביץ, עובדת סוציאלית במרפאה הנוירומוסקולרית הרב תחומית, העבירה לצוות המרפאה, המתמודד מדי יום עם ילדים החולים במחלות ניווניות פרוגרסיביות, הרצאה בנושא התמודדות עם משבר וטראומה.

אתגרי מדינת ישראל 2018 – בפאנל מיוחד של "ילדים שלנו" בהשתתפות אנשי תקשורת בכירים

בפאנל "ילדים שלנו" (מימין לשמאל): אור הלר, איריס לנגר, אוהד חמו, נדב איל, חזי סימנטוב, אודליה שיגרס, שרון כידון, ד"ר אבינועם פירוגובסקי, עו"ד טל דגון שנהב. צילום: יונת סער

עמותת "ילדים שלנו" חתמה את העונה השמינית של מפגשי ההרצאות, באירוע חגיגי שיזמה והפיקה אודליה שיגרס, מרכזת מפגשים והרצאות בעמותה. התורמים הרבים שהגיעו לביתם של עו"ד טל ואיל דגון שנהב בתל אביב נהנו מקבלת פנים חמה, מאווירה קסומה ומפאנל מרתק בנושא אתגרי מדינת ישראל 2018 בהנחייתו של העיתונאי שרון כידון, שראינה את העיתונאים המובילים: אוהד חמו, כתב לענייני פלסטינים והעולם הערבי, חדשות 2; אור הלר, פרשן, כתב צבאי ומגיש בערוץ 10; חזי סימנטוב, כתב מנהל דסק ערבים, כתב ופרשן לענייני ערבים, ממקימי ומפיתחי דסק הערבים בערוץ

10; ונדב איל, עיתונאי ועורך חדשות החוץ בערוץ 10, אשר זכה לאחרונה בפרס סוקולוב לעיתונות כתובה ואלקטרונית לשנת 2017. החלק האמנותי כלל מופע של הזמרת עידית הלוי קרוג, שלוותה בפסנתר על ידי אמיר ברנרד. בערב המיוחד כיבדו אותנו בנוכחותם ד"ר אבינועם פירוגובסקי, סגן מנהל מרכז שניידר, ואיריס לנגר, יו"ר מייסדת עמותת "ילדים שלנו", שנשאו דברי ברכה ותודה.

ומרכזת את המפגשים וההרצאות בעמותה במסירות ובהצלחה כה רבה, לטל ואיל דגון שנהב, שפתחו בפנינו את ביתם וליבם זו הפעם השנייה, לכתבים הנפלאים חברי הפאנל ולכל התורמים ורוכשי הכרטיסים, על תמיכתכם ועזרתם. קצרה היריעה מלהכיל את רשימת התורמים המלאה והארוכה לאירוע זה. לכולם שלוחה תודה והברכה. יישר כוח!

ההכנסות מהאירוע הוקדשו לטובת רכישה של ערכות בדיקה מיוחדות לילדים המטופלים במכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת במרכז שניידר. מדי חודש, העמותה מממנת רכישה של ערכות בדיקה חיוניות עבור מטופלי המכון. הערכות, שאינן כלולות בסל הבריאות, חוסכות מהתינוקות ומהילדים את הצורך בבדיקות דם חוזרות ונשנות. תודה רבה מקרב לב לאודליה שיגרס, שמפיקה

רוח טובה במפרשי התקווה

החל משנת 2001 מארגנת עמותת שולחן עגול צרפת את פעילויות "מפרשי התקווה" - המפגן הימי הגדול בעולם עבור ילדים חולי סרטן ולוקמיה, שמחלתם נמצאת בשלבי נסיגה. השנה נערך המפגן בחופי הריביירה הצרפתית, בהשתתפות 150 ילדים מחלימים מכל העולם שהפליגו ב-75 מפרשיות, כל אחת באורך של כ-13 מטרים. מדינת ישראל יוצגה במשט, זו השנה הראשונה, בזכות עמותת מעגל נשים הרצליה וכפר שמריהו. בהמשך לפנייתו של מירית הרצפלד, מתנדבת במעגל נשים הרצליה וחברת העמותה, גייסה עמותת "ילדים שלנו" את ליה (9) ורותם (12), המטופלים במערך ההמטולוגי אונקולוגי בשניידר. הילדים בילו בחברתם של ילדים מכל העולם, אשר חוו ועברו בדיוק את מה שעברו הם עצמם, נהנו ממגוון רחב של פעילויות ואירועים שאפשרו להם להתחבר עם חברי הקבוצה, והפיקו את המיטב מהחווייה המיוחדת שאף סוקרה בעיתון "ידיעות אחרונות" ביום 12.6.17 (בתמונה).

הטיפול למצווה של אלה

אלה, נכדתה של המתנדבת שרון דורון, מתגוררת בבריטניה. במסגרת שנת המצווה שלה בחרה אלה לתמוך בפעילות של עמותת "ילדים שלנו" ולגייס תרומות לרווחתם ובריאותם של ילדי מרכז שניידר, ועשתה זאת באופן מרגש ומקורי: טיפוס על בניין ה-O2 בלונדון.

עמותת "ילדים שלנו" פועלת למען הילדים ובני משפחותיהם מיום היווסדו של בית החולים. רוצים להתעדכן מדי יום בפעילות העמותה למען ילדי שניידר? רוצים להיות שותפים לעשייה? זה מאוד פשוט: היכנסו לדף הפייסבוק ולאינסטגרם של העמותה **OUR CHILDREN** ועשו לנו "לייק".
לתרומות ו/או התנדבות: טל' 03-9253802 או 03-9217880

עם אהוד בנאי – אל חיים חדשים

אהוד בנאי ופרפרי הקצב במופע מיוחד לכבוד ילדי מרכז שניידר לרפואת ילדים: זה יקרה ב-13 באוקטובר 2017

מופע מיוחד של אהוד בנאי ופרפרי הקצב יעמוד במרכז אירוע ההתרמה השנתי של עמותת נאמני מרכז שניידר. הערב יתקיים בסימן יציאה לחיים חדשים, כמילותיו של אהוד בנאי בשירו המפורסם "יוצא לאור". האירוע יתקיים ביום 13.11.2017 באודיטוריום ע"ש סמולרש באוניברסיטת תל אביב. ניתן לרכוש כרטיסים במחירים של 900, 1,200, 600 שקלים לאדם. הכנסות האירוע הן קודש לילדי מרכז שניידר לרפואת ילדים. לרכישת כרטיסים (תרומה מוכרת לצורכי מס), למתן חסויות ולתרומות, פנו אלינו (הפרטים מופיעים במסגרת התחזונה שבעמוד זה).

אהוד בנאי
ופרפרי הקצב

במופע מיוחד
למען ילדי
מרכז שניידר

אני רואה לך בעיניים

האורתופטיסטית ליאת לוי בודקת באמצעות הרטינומקס את עיניה של נטע בת השנה וחודשיים

אנו מתרגשים לבשר על הרכש החדש עבור היחידה לרפואת עיניים: מכשיר הרטינומקס (RetinoMax). מדובר במכשיר נייד וחדשני, המאפשר בדיקת אופטיקה בתינוקות ובילדים. באמצעות המכשיר ניתן לבדוק את עיניהם של פגים בני 28 שבועות ושל ילדים עד גיל ארבע. הבדיקה נעשית על ידי הצמדת הרטינומקס למצח הילד הנבדק, על סמך נוסחה מקורית המוזנת במכשיר ומאפשרת לבדוק במדויק את מצב התשבורת בעין.

המכשיר, המקנה לצוות המקצועי של היחידה כלי יעיל לאבחון תינוקות וילדים רכים, נרכש באדיבותם של התורמים הנאמנים של עמותת ידידי שניידר, אשר פתחו את לבם וכיסם. תודה רבה לכם!

יש לנו חברים נפלאים באנגליה

המייסדים הנאמנים של העמותה באנגליה, UK Friends of Schneider Children's Hospital, כיבדו אותנו בביקור מחמם לב. חברינו באנגליה טורחים ועמלים עבור ילדי מרכז שניידר לאורך שנים ומסייעים לנו ברכישת ציוד רפואי מציל חיים. בין השאר, הם יזמו לאחרונה אירועי מסיבות תה לילדים, שבמהלכם - בנוסף לתרומות שנאספו - הוכנו כרטיסי ברכה צבעוניים לרפואה שלמה עבור הילדים המאושפזים. הכרטיסים הוענקו לילדים בשניידר, ששמחו מאוד על המחווה. תודה שאתם פותחים את לבכם ומרגשים אותנו כל פעם מחדש! בתמונה: המשפחות המייסדות של עמותת ידידי שניידר באנגליה - זינה וג'ון ברמן, סינתיה ונורמן רוברטס, וחברי העמותה לינדי וד"ר אלן גרגס.

ליה - הנאמנה הצעירה שלנו

ליה מזרחי ותעודת ההוקרה מהעמותה

התרגשנו לקבל, זו הפעם השנייה, את תרומתה של ליה מזרחי, תלמידת כיתה ה' מנווה עוז. ליה יזמה מכירה בביתה, הזמינה אליה את תלמידי בית ספרה ותרמה את ההכנסות כולן למען ילדי מרכז שניידר. ליה מהווה השראה נהדרת ומודל לעשייה חברתית לחבריה ולכל ילדי ישראל. אנו שמחים לצרף את ליה לידידי העמותה!

עמותת נאמני מרכז שניידר מלווה את פעילות בית החולים מיום היווסדו ומהווה זרוע

לגיוס משאבים עבורו. ליצירת קשר: טל' 03-9253481 / 03-9221748,

הצטרפו אלינו ב-f ובאינסטגרם! www.friendsofschneider.org.il

עוד פעימת לב

בשנת 2012 תיעד הצלם המוערך זיו קורן את הילדים המאושפזים בשניידר במסגרת פרויקט "פעימת לב", שהגיע לשיאו בהפקת ספר מרשים ובתערוכה מרגשת שהוצגה בארץ ובחו"ל. השנה נסגר המעגל כאשר קורן שחזר את הפרויקט, והפעם, צילם את אותם ילדים כשהם גדולים בחמש שנים - ובריאם. בתמונות: יעקב, עובד מעבדה ביחידה להשתלות מח עצם בשניידר, עם אביגיל בת השלוש (2012) ובת השמונה (2017)

פִּאָדָל

מרכז שניידר לרפואת ילדים
www.schneider.org.il